

**foren alle
krefter som lar
seg forene**

**KAMP MOT
EEC
OG DYRTID**

***det norske
studentersamfund
hösten 1971***

Samfundets adresse: Uranienborgveien 11, Oslo 3.
Postboks: 7061, Homansbyen.
Telefon: 46 19 80
Kontortid: 9-15.30 (lørdager 9-14)
Kontorsjef: Undis Bakken
Regisjef: Per Amund Amundsen
Styrets kontorvakt: 11-14

Møtene holdes i Huset, Slemdalsveien 7, Majorstua eller
i Kroa, Storgata 22. I andre tilfeller annonseres spesielt.
ALLE HAR ADGANG TIL MØTENE.
(k) angir at møtet er klippmøte.
Torsdagsmøtene begynner kl.1930. Det blir ikke sluppet
inn gjester mens foredraget og ev. debatt pågår.
Lørdagsmøtene begynner kl. 1930.
Det blir anledning til debatt på alle møter.

Lø. 27. november

GENERALFORSAMLING

STYRETS ØKONOMISKE RAMME FOR HØSTEN 1971

Møteutgifter	kr 23 400,-
Annonseutgifter.....	kr 12 000,-
Semesterprogram.....	kr 10 000,-
Proteatern, »Pjåsen om Norbotten».....	kr 9 000,-
Sam. arr. Oslo Folmklubb.....	kr 3 000,-
»Svartkatten»	kr 4 000,-
»E-6, veien til Europa».....	kr 1 000,-
Kunstseminaret.....	kr 1 000,-
Bevilget iflg. program:	
Faglig studentfront.....	kr 10 000,-
Palestinakomiteen	kr 10 000,-
Solidaritetskomiteen for Vietnam.....	kr 10 000,-
Kampanjen Norge ut av NATO.....	kr 10 000,-
Til kamp mot EEC og dyrtid	kr 15 000,-
Fremmedarbeider- organisasjonen	kr 3 000,-
	kr 58 000,-
Semesterets bok (Den store røde).....	kr 20 000,-
Teknisk støtte til Aksjons- komiteen mot EEC og dyrtid.....	kr 16 000,-
»Streiken på Renault» (film)	kr 2 500,-
Streikestøttekomiteen	kr 5 000,-
	kr 164 900,-
Inntekter:	
Styrets ramme	kr 144 900,-
50 % billettinntekter.....	kr 19 000,-
20 % annonser	kr 1 000,-
	kr 164 900,-

Heftet er dessverre ikke komplett.
Noen sider mangler.

Leder

For fjerde gang har medlemmene valgt et Rød Front styre i DNS. DNS kan fortsatt være et redskap for folket i kampen mot monopolkapitalen og bidra til å sette kampen i et revolusjonært perspektiv.

Er DNS et mest mulig effektivt redskap for det arbeidende folket? Oppslutninga ved siste valg tyder på at medlemmene i DNS mener vi klarer oppgaven og har tillit til at vi fortsatt skal klare den. Men bare dårer tror de er feilfrie. Metoden med kritikk og sjølkritikk kan hjelpe oss å korrigere våre feil. Og vi peker på medlemmenes plikt til å kritisere oss for at DNS skal tjene folket bedre. Å holde tilbake sånn kritikk tjener bare monopolkapitalens interesser!

Magre lån- og stipendøkninger, feite utgiftsøkninger på boliger, dagligvarer gir oss en stadig dårligere økonomisk situasjon, mindre kjøpekraft. Studentbyene varsler nye husleieøkninger, kantineprisene stiger. Som arbeidere, bønder, fiskere og funksjonærer rammes vi av dyrtida. Sjøl borgerpressa innrømmer bolignød og boligdyrtid i Oslo.

Rasjonaliseringa forverrer våre arbeidsforhold, institutter lukkes, vi får mer obligatorisk undervisning, større pensum. Militant motstand mot sentrale utkjør tvinger staten til snikrasjonalisering på det enkelte instituttet. Skoleelevene fører seierrik kamp mot normerte prøver og trues av 5-dagers uka og nytt, fintfølede karaktersystem. Arbeidere, bønder, fiskere merker mer intensiv rasjonalisering på sine arbeidsplasser. Alle merker vi struktur-rasjonaliseringa. Direkte eller indirekte f. eks. gjennom økt press på boligmarkedet, støy og forurensning.

Bare solidarisk innstilling og enhetlig opptreden gjør den felles forsvarskampen mot monopolkapitalen effektiv. *En sterk enhetsfront må bygges! Alle former for sekterisme må bekjempes!* Oppgavene har strategisk betydning for revolusjonære i dag.

Europeisk monopolkapital, med den vest-tyske i ledelsen, jaker etter å utvide sine markeder. Norske monopolkapitalister ivrer etter profittøkning. Disse tjener på norsk EEC-medlemskap.

USA's monopolkapitalister jakter, med andre metoder i Indokina, metoder mer lik Hitlers. USA-imperialismen og dens lakeier i Indokina tjener på en markedsutvidelse i Indokina.

Det indokinesiske folket slår USA-imperialismen tilbake. Vi må slå tilbake

EEC-imperialismen. Kamp mot EEC er den beste støtte vi kan gi det indokinesiske folket og folket i EEC-landa. Den viktigste motsetningen i verden går i dag mellom USA-imperialismen og alle dens lakeier på den ene sida og verdens undertrykte folk på den andre sida. Vår kamp mot imperialismen er derfor en styrking av det indokinesiske folkets kamp og omvendt. Norske arbeidere, bønder, fiskere, funksjonærer, studenter og skoleelever har alle felles interesse av å forhindre et EEC-medlemskap.

Gjennom streikekamper mot lønnsstoppen, husleiestreiker, protestaksjoner mot prisøkninger, punktaksjoner, demonstrasjoner, generalstreiker på universiteter, høyskoler og skoler, boikott av normerte prøver, resolusjoner og spredning av propaganda fører vi kamp mot de EEC-forberedende tiltaka vi allerede merker på kroppen. Gjennom militante streiker i industrien kan monopolkapitalen rammes hardt økonomisk og tvinges til å oppgi tanken på EEC-medlemskapet. Folkeavstemning må ha ja/nei til *fullt* medlemskap som eneste alternativ og må avholdes så snart som mulig. Elever må ha egne skoleavstemninger, kommuner bør ha avstemninger allerede i dag! Folkeavstemning er et våpen, men ikke i seg sjøl tilstrekkelig til å forhindre et EEC-medlemskap.

Enhetsfronten mot forverring av folkets levevilkår må i dag rette seg mot EEC-medlemskap og samle alle som *taper* på en innlemmelse i monopolkapitalens Europa. *Foren alle krefter som lar seg forene i kampen mot EEC!*

Revolusjonære må delta i bygginga av folkefronten, og samtidig kritisere og føre kamp mot feilaktige ideer som svekker frontens slagkraft. Det er vår oppgave å gi kampen et revolusjonært perspektiv. På denne måten tjener vi kampen for den sosialistiske revolusjonen. Oppgaven blir kamp mot EEC-medlemskap og kamp innad i fronten for å gjøre den så sterk som mulig.

Rød Front styret ble valgt på et program som gir muligheten til å føre fram denne revolusjonære linja. Som propagandafront i DNS legger vi særlig vekt på å utvikle forståelsen for nødvendighet av *solidaritet* mellom studenter og andre grupper av folket, og nødvendigheten av *enhet* i studentmassen i kampen mot forverring.

Kritikk er nødvendig for at dette skal lykkes. DNS-styrets linje korrigeres ikke bare ved valg en gang i semesteret. Men kontinuerlig kritikk og ideer gjør oss i stand til å korrigere feil, gjøre DNS til et best mulig redskap i kampen mot et imperialistisk overgrep på Norge.

EEC og dyrtid

Alle har vi merket de EEC-forberedende tiltaka på kroppen. Husmødrene merker at hushodningspengene ikke strekker til, arbeiderne føler rasjonaliseringa og skoleelever og studenter har fått merke rasjonalisering og normerte prøver. Strukturrasjonaliseringa rammer stadig flere. Samtidig med denne forverringa reiser Cappelen til Brussel for å selge Norge til »monopolenes fellesskap» – EEC – og storkapitalen i Norge ruster seg til kamp.

Er disse omstendighetene tilfeldige eller har de en sammenheng? For å få klarhet i dette er vi nødt til å se på monopolkapitalens rolle i dette spillet. Som vi før har vist (se kapitlet »Monopolkapitalen») ser vi hvilken enorm politisk makt monopolkapitalen i Norge har. Dermed oppstår også ideologier som »What is good for General Motors is good for the USA». Vi vet også at når et marked domineres av få bedrifter, vil de i realiteten opptre som om de var virkelige monopoler. Priskrig vil ikke forekomme, og konkurransen vil bli overført til reklameopplegg og smarte markedsframstøt. Denne monopol-situasjonen benyttes til å ta priser som er høyere enn om konkurransen hadde vært fri.

Som vi så fra kapitlet om monopolkapitalen går utviklinga fra fri konkurranse til storindustri og monopolkapitalisme med sterkt begrenset konkurranse. Marx har vist at konkurransen er en grunnleggende forutsetning for det kapitalistiske system, og det at konkurransen faktisk fører til sin egen motsetning, monopol, skaffer monopolkapitalen en rekke problemer. Disse motsetningsfylte problemene søker den å løse ved markedsutvidelser slik som f. eks. imperialistiske kriger er et uttrykk for. EEC er et utslag av disse motsetningene. Monopolkapitalen har funnet det nødvendig å delta i denne »nyoppdelingen av de europeiske markeder», og forsøker desperat å stå sterkest mulig til det øyeblikket da portene åpner seg. For prisene gjør dette seg flere utslag av forskjellig karakter. Først og fremst fører de kolossale nyinvesteringene i toppmoderne utstyr o.l. til en »unødvendig», kunstig omkostningsforhøyelse. Dernest fører denne forserte monopoliserings-tendensen til at stadig flere varer får monopolpriser. Alt dette i tillegg til den ordinære prisstigninga, fører til det vi kaller dyrtid.

For å illustrere virkelighetene av denne analysen kan det være nyttig å trekke fram et brev fra Norske håndverk- og industribedrifters forbund til Utenriksdepartementet 25. mai 1967:

»Det er ellers grunn til å peke på at lønnsstigningen og stigningen i de sosiale omkostninger setter mange bedrifter i en vanskelig situasjon. Det er nødvendig å redusere stigningstakten på dette felt hvis våre bedrifter skal ha en gunstig utgangsposisjon i EEC. Norsk næringsliv er offensivt innstilt, men de må også ha betingelser som gjør at de kan kjempe.»

Av dette brevet går flere ting klart fram:

STATENS ROLLE

Brevet er sendt til Utenriksdepartementet. Bare det skulle understreke statens sterke rolle i dette spillet. Statens politikk har da også ført til sterk forverring for store deler av folket.

For *arbeidsfolk* er lønnsstoppen det klareste eksemplet. På denne måten unngår næringslivet at lønnene skyter i været når arbeidsmarkedet er sprengt. Et annet uttrykk for det samme er de økte skattene. Disse blir i stor grad benyttet til støtte for kreditter til monopolene og til institusjoner som A/S Låneinstituttet for strukturrasjonalisering – strukturfinans o. l. Arbeidsfolk betaler med andre ord for å miste jobben og bli strukturrasjonalisert bort.

For *bønder og fiskere* er saka den samme. Det finnes hundrevis av eksempler på hvordan statens politikk fører til at disse folka må forlate gård og grunn for å ta seg jobb i pressområdene. Daglig forlattes det i Norge 12–13 gårdsbruk. Et annet illustrerende eksempel er at det er lettere for en fisker å få lånt en million kroner til en havtråler, enn det er for den samme fiskeren å låne kr. 10 000 til en sjark. Resultatet er at kystfiskerne må flytte inn til tettstedene og jobbe som trålgaster på Grønlandskysten store deler av året.

Småindustrien og småhandleren rammes av den samme politikken. Ved at det ytes støtte til strukturrasjonalisering går det først og fremst ut over disse. Lettelser i selskapsskatten ga monopolene ytterligere overskudd til oppkjøp og utkonkurrering av småhandlere og småindustri. At det ikke betales moms ved innkjøp av maskinelt utstyr bevirker det samme. Økt arbeidsgiverandel til Folketrygden medfører at de små bedriftene med relativt mange arbeidere i forhold til produksjonen får ekstra store byrder. Økningen i kilometeravgifta fører til at industrien ute i distriktene blir enda lettere bytter for monopolkapitalen.

Disse og mange andre eksempler på statens politikk skulle klart vise hvilket lydige redskap staten er for monopolkapitalens ønsker og behov. Imidlertid er det viktig at vi ser på hva vi har og hva vi eventuelt vil få ved et EEC-medlemskap. Her i Norge har vi tross alt visse borgerlig-demokratiske rettigheter, som er oppstått under andre historiske forutsetninger og gjennom arbeidsfolks kamp. Stortinget gir tross alt visse muligheter til folkelig kontroll. I EEC er stortingets funksjoner for en stor del overtatt av

**ARBEIDERKOMITEEN MOT EEC OG DYRTID,
OSLO**

**AKSJONSKOMITEEN MOT EEC OG DYRTID,
BERGEN**

**AKSJONSKOMITEEN MOT EEC OG DYRTID,
TRONDHEIM**

og over 50 lokale arbeider- og aksjonskomiteer over hele landet fører aktiv kamp mot norsk medlemskap i EEC, mot dyrtida og mot andre EEC-forberedende tiltak. Ta kontakt med en av komiteene!

Bestill arbeiderkomiteens materiale!

Bl. a.

»EEC OG DYRTID«

Arbeiderkomiteens aksjonsgrunnlag

Løpeseddel om lønnstopp/prisstopp

Studieplan

ARBEIDERE OG FUNKSJONÆRER, TJENESTEMENN, GÅRDBRUKERE OG FISKERE, HUSMØDRE, SMÅHANDLERE, TRYGDEDE, UNGDOM UNDER UTDANNING OG SOLDATER: REIS LOKALE KRAV MOT EEC OG DYRTID. ORGANISER LOKALE AKSJONSKOMITEER. BEKJEMP ALLE EEC-FORBEREDENDE TILTAK!

ENHET GIR SEIER!

ARBEIDERKOMITEEN MOT EEC OG DYRTID, OSLO

Postboks 3829 Ullevål Hageby, Oslo 8.

Postgiro 20 88 77

fagbyråkrater som ikke er alminnelig valgt. En rådgivende folkeavstemning kunne f. eks. ikke ha presset seg fram under et Brusselstyre. Et annet eksempel er streikeretten, som står sterkt i arbeidsfolks bevissthet her i landet. Selv om denne er blitt systematisk undergravid i etterkrigstida (se kapitlet om Klassesamarbeidet), så er det lite i forhold til EEC hvor tanks og soldater blir satt inn mot streikende arbeidere. Selve mai-opprøret i Frankrike og utviklinga i tida etterpå peker hen på de samme tendensene. De marxist-leninistiske partiene er forbudt, og Frankrike er blitt en politistat som mer og mer likner på førkrigstidas Europa.

LØNNINGER OG PRISER

Brevet peker på hvor viktig det er å holde lønningene og de sosiale utgiftene nede. Lønnsoppgjørene og den siste tidas utvikling har vist hvor vellykket denne politikken har vært. Vi skal sitere en resolusjon fra Norsk Tjenestemannslags forening 2. 3. mai i år:

»Det er nå ett år siden forrige lønnsoppgjør. Da ble det hevdet at vi forhandlet oss fram til et 'enestående oppgjør'. Mange har stilt seg tvilende til at dette oppgjøret var enestående. Denne tvilen har tiltatt utover høsten og våren med rekordhøy prisstigning, nye skattebyrder og avgiftsøkninger.

I dag venter vi på etterbetalingen av lønnsglidningsgarantien pluss kompensasjon for prisstigningen fra 1. mai 1970 til 1. mai 1971. Ifølge beregnede tall vil dette gi de fastlønte omlag 7,3 % nominelt lønnstillegg fra 1. mai.

Nominelt lønnstillegg er imidlertid en ting. Hva som blir igjen i lønningsposen etter at økte skatter og priser har tatt sitt, er noe annet. Regner vi på tallene, ser vi at i forhold til i mai i fjor blir reallønnsøkningen før skatt lik null. Etter skatt har vi en reallønnsnedgang i størrelsesorden 1 til 2 %.

Nedgangen er størst for familier med flere barn. Vi understreker at dette er tall etter at kompensasjonen er utbetalt i mai!» (Resolusjonen omfatter blant annet Statistisk Sentralbyrå.)

Vi ser også at etter 1.juli ble prisstoppen gjennomhullet av økte matvarepriser (smør 60 øre, ost 80 øre pr. kg.), dyrere aviser, dyrere togreiser, bussreiser, telefon osv.

Andre forverringsframstøt

Brevet nevner også en »offensiv innstilling» som gir oss en anelse om at det ikke bare er lønn og priser det gjelder. Det er klart at statens og monopolkapitalens politikk her er sterkt sammenvevet. Monopolkapitalen ønsker å intensivere strukturrasjonaliseringa, og vi ser dette ønsket bli understøtta av staten som f. eks. i stortingsmeldinger gir uttrykk for at vi må ha strukturrasjonalisering. Vi ser da at som resultat har Nord-Norges befolkningstall sunket for første gang (dvs. at utflyttinga er større enn befolkningstilveksten). »Ulønnsomme bedrifter» blir oppkjøpt eller utkonkurrert. Massekonkursene i trevareindustrien er nettopp et utslag av at Borregård ruster seg til å møte kampen fra europeiske monopoler. Det samme monopolet utkonkurrerer små skogseiere. I jordbrukssektoren innfører Stabbur-Nilsen og Ringstad en kapitalistisk jordbruksproduksjon som f. eks. gjør det ulønnsomt å drive med griserøkt. Ringstad eies av Stabburet som eies av Denofa-Lilleborg som igjen eies av Borregård. Samtidig gjennomfører Borregård beinharde tidsstudier og rasjonaliseringer av sine egne skogs- og industriarbeidere. Monopolet Borregård sammen med staten ruster seg altså til kamp ved å holde lønningene nede (lønnstopp), rasjonaliserer arbeidet som øker utbyttet pr. arbeider, strukturrasjonaliserer ved å legge ned egne »ulønnsomme» bedrifter og konkurrerer ut andre småbedrifter, bønder og små skogseiere. Dette fører til stadig større press på hver enkelt arbeider, psykiske problemer for de som må flytte, boligmangel i pressområdene med tilhørende boligdyrtid osv.

Vi ser også at dette vil intensiveres dersom vi virkelig kommer med i EEC. Dette kan kort vises ved de skremmende klare tallene hentet fra gruveindustrien i EEC. Fra 1957 til 1965 sank antall gruver fra 416 til 240, mens den gjennomsnittlige dagsproduksjonen for hver gruve steg fra 2085 tonn til 3390 tonn. Mens antall arbeidere i 1960 i gruveindustrien var 800 000 mann, var tallet sunket til 700 000 i 1965!

Oppsummering:

Vi har vist at EEC-forberedelsene fører til sterkt forverra levevilkår for hele det norske folket. Med noen få eksempler har vi også vist at denne forverringa bare vil bli forsterket ved et EEC-medlemskap. Videre er det nødvendig å understreke at EEC ikke er en tilfeldig naturkatastrofe, men et resultat av en

nødvendig utvikling innen kapitalismen. Vi er kommet til et stadium hvor monopolene er nødt til å finne en ny markedsløsning. Slike situasjoner har vi hatt før den 2. verdenskrig da den tyske monopolkapitalen fant en metode for å utvide markedet.

USA's krigføring i Vietnam er et annet uttrykk for hvor desperat behovet er for monopolkapitalen når de skal løse sine markedsproblemer. I tråd med dette ser vi også på EEC som et imperialistisk framstøt forsåvidt som det

dreier seg om en nyoppdeling av de europeiske markeder. I denne kampen anser vi Tyskland som den sterkeste partner hvor også monopoliseringa er kommet lengst. Av EEC's 63 største konserner har Vest-Tyskland 44 % av omsetninga.

I og med dette kommer den nasjonale sjølråderetten sterkt inn i bildet. Ved at denne begrenses i enda sterkere grad enn den der er nå, vil det bli enda vanskeligste for vårt land å unngå at vi blir en satelitt til Vest-Tyskland, et slags »Europas Finnmark».

Videre er det viktig å understreke at uansett hvilken markedsløsning monopolene måtte finne fram til, er det nødt til å føre til forverring for store deler av folket. Bønder, fiskere, industriarbeidere, funksjonærer og småhandlere vil f. eks. også rammes av et Nordøk. Alle disse gruppene, og i tillegg en del av industrieierne i skjermede næringer har i dag objektive interesser av å stå utenfor EEC, og vi må mobilisere dem alle i denne kampen for en utvetydig folkeavstemming som må finne sted så snart forhandlingsresultatet foreligger. Videre må illusjonen om at folkeavstemming er nok, utryddes og det må mobiliseres til politiske streiker og massedemonstrasjoner. Bare gjennom å mobilisere alle deler av folket for å bekjempe et EEC-framstøt har vi muligheter til å bli stående utenfor.

FOREN ALLE KREFTER SOM LAR SEG FORENE, TIL KAMP MOT EEC OG DYRTID

Problemstillinger:

Hvorfor utvikler frikonkurransen seg til monopolkapital? Hvorfor *må* monopolkapitalen inn i EEC?

Hvorfor får vi dyrtid og allmenn forverring? Hvem rammes av forverringa, hvilke grupper tjener på de EEC-forberedende tiltaka? Hvorfor er ikke denne forverringa bare forbigående?

Gjennom statsbudsjettet, stortingsmeldinger osv. har vi fått en forståelse for statens rolle i dette spillet. Hvordan kan det ha seg at statsapparatet fungerer på tvers av folkeviljen? Hvilke konsekvenser må dette få for vårt syn på folkeavstemming og parlamentariske kampformer?

Litteratur:

»EEC og dyrtid», Arbeiderkomiteen mot EEC og dyrtid.

Arne Haugestad: »ABC om EEC».

»Argumentsamling mot EEC», Kontaktutvalget for Folkebevegelsen på universitetet.

St. mld. 86, 68/69.

Markedsutvalgets innstillinger I–V.

Ti. 14. september

Dir. Kaare Pettersen,

Den Norske Bankforening,

Sigurd Allern, formann i MLG

Dyrtida - tørre tall og harde kamper

Folket strammer inn beltene. Også borgerpressen må innrømme at vi er inne i en økonomisk »stram» situasjon og peker på utenlandsk inflasjon og prisøking.

Mens diskusjonen pågår om i hvilken sammenheng den økonomiske forverring skal settes, reiser folket kamp mot dyrtid og ser den særlig harde økonomiske tilstramminga den seinere tida i sammenheng med et eventuelt norsk EEC-medlemskap.

Lo. 25. september

Helge Ogrim

»Veien til det 4. Riket»

Kraftig motstand har rammet USA-imperialismen hardt. Dollarsvikten skyldes ikke minst et for kostbart militært engasjement. I stedet sikter USA på japansk og vest-tysk militarisme som foruten å beskytte egne interesser i Østen og i Europa *også* skal forsvare USA's interesser.

I Europa spiller vest-tysk monopolkapital den ledende rollen. Og militariseringa kommer til syne – igjen. Hvilken rolle vil f. eks. en Europahær spille med Vest-Tyskland som ledende imperialistmakt i Europa?

Undersøkelser viser at det er de *samme* monopolkapitalistene som står bak som sto bak Hitler. De har det samme siktemålet i dag som dengang. Men metodene er forskjellige. Drakta de kler seg i er ulik til forskjellige tider. Men målet, et »rike» som kan utsette den kapitalistiske krisa gjennom beinhard undertrykkelse, er klart definert.

Ekstramøte

FORHANDLINGSRESULTATENE

Lo. 20. november

Seminargruppe av studenter

Europeere i kamp mot EEC

Praksis er det beste bevis på hva EEC er. Og praksis i EEC-landa i dag forteller hva Norge kan vente seg i morgen hvis vi kommer med i monopolkapitalens fellesskap.

Folket i medlemslanda har års erfaring med hva EEC i en tidlig fase har betydd. Vi ser hva forberedelsene til et medlemskap betyr i retning av økt strukturrasjonalisering, økt rasjonalisering og det som rammer hardest, dyrtid.

Borgerpressa har tidligere »besøkt» EEC-landa og tegner et lyst bilde av folkets kår. Hvordan står dette i forhold til generalstreiker, omfattende grvestreiker, bondeopprør, militærstyrker mot arbeidere og studenter og andre utslag av skjerpet klassekamp?

Monopolkapitalen

Hvem er det som styrer utviklinga i det norske samfunnet i dag? Er det folket som gjennom Storting, parlamentarisme og valgsystem får sine ønsker og krav oppfylt?

Borgerskapet vil gjerne at denne illusjonen om demokratiet skal opprettholdes, fordi den dekker over de virkelig forholdene, den virkelige maktstrukturen. De folkevalgte representanter må rette seg etter kravene som kommer fra de som har makt i samfunnet – monopolkapitalistene – et fåtall menn med så stor økonomisk og politisk makt at de daglig tar avgjørelser som får konsekvenser for tusenvis av nordmenn.

– Monopolkapitalismen er et begrep som betegner visse objektive og karakteristiske trekk ved det kapitalistiske samfunn i en bestemt fase. Norge nådde kapitalismens monopolistiske stadium omkring den første verdenskrigen. Vi kan si at overgangen fra frikonkurranskapitalisme til monopolkapitalisme foregikk i perioden 1900 – 1915. Denne kvalitative forandringa henger sammen med strukturendringer i produksjonen, og mer grunnleggende, med kapitalismens stadige og nødvendige jakt etter større profitt. Fra århundreskiftet blir det utvikla en kapitalistisk storindustri; vi får industri-sentra som f. eks. Odda, Sauda og Høyanger, og industriforetak som Norsk Hydro og Borregaard.

Opprettelsen av storbedrifter var en teknisk og økonomisk nødvendighet. Følgende tall illustrerer utviklinga:

I 1865 hadde Norge 9 bedrifter med over 200 arbeidere i hver. I 1909 var antallet slike bedrifter 71. I 1909 hadde 39 % av alle bedrifter under 5 ansatte, men de hadde bare 4,8 % av alle sysselsatte arbeidere, mens bedriftene som hadde over 50 arbeidere og bare utgjorde 11 % av samtlige anlegg, hadde 63,6 % av arbeiderne.

Storindustrien krevde så store investeringer at kapitalistene måtte slå seg sammen for å klare det. Vi fikk aksjeselskaper, dvs. små grupper av stor-kapitalister som satt med kontrollen over de store bedriftene. Disse etablerte igjen overenskomster mellom seg, som gjorde at de i stadig større grad sikret seg kontroll over markedet. Denne utviklinga pågår fremdeles, og har i Norge i dag nådd så langt at vi kan fastslå at ca. 100 familier kontrollerer en vesentlig del av hele samfunnets produksjon.

– Utviklinga fra frikonkurranskapitalisme til monopolkapitalisme skjedde med historisk nødvendighet. Helt siden kapitalismen oppsto har den vært preget av en rekke motsigelser som har drevet utviklinga framover. Arbeidsdelingen i det kapitalistiske produksjonssystem har hele tida gjort de forskjellige produksjonssektorene mer avhengige av hverandre.

Produksjonen blir derfor i sin karakter stadig mer samfunnsmessig. På den andre sida blir tilegnelsen av produksjondresultatet privat, pga. at eiendomsretten til produsjonsmidlene er privat.

Dette er en motsigelse som på lang sikt er uløselig innenfor det kapitalistiske system.

Kapitalen må alltid øke profitten, men hvordan kan den det hvis ikke også folks kjøpekraft øker? For å få økt kjøpekraft, må arbeiderne få større del av produksjonsresultatet, men da får monopolene mindre profitt. Denne motsigelsen har ført til stadig tilbakevendende kriser innenfor de kapitalistiske land som har ført til en stadig sterkere konsentrasjon av produksjonen.

Profitten blir holdt oppe ved produktivitetsøkning så kjøpekrafta holder seg midlertidig.

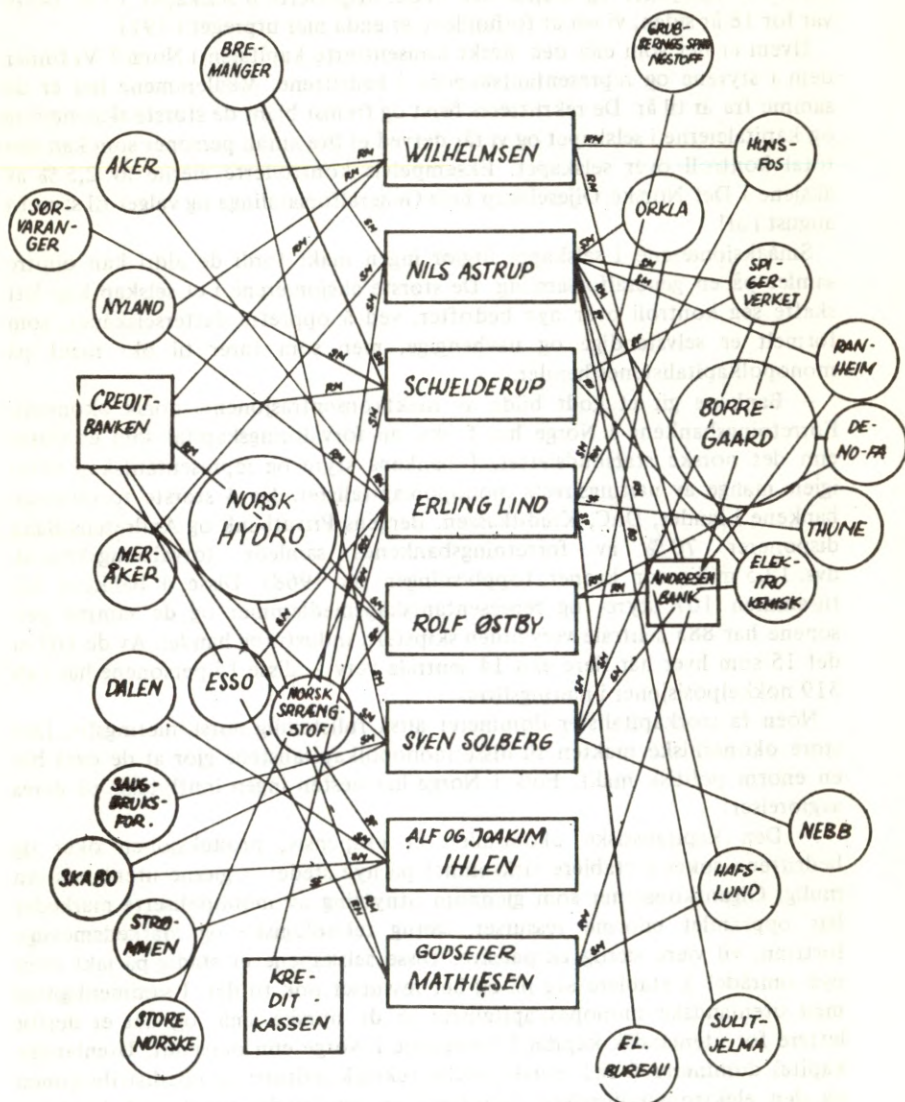
– Vi ser altså hvordan det kapitalistiske system p. g. a. dets iboende lover har ført til en stadig sterkere konsentrasjon av produksjon og kapital. Vi har fått større og større bedrifter, fordi den enkelte kapital stadig har vokst, og sentralisering av kapitalen fordi flere kapitalister har slutta seg sammen.

Slike sammenslutninger er nødvendig p. g. a. den sterke konkurransen om markedene. Flere likeverdige foretak kan slå seg sammen for å få bedre kontroll over et marked og eliminere en fri prisdannelse i markedet. Disse vil dominere markedet fullstendig og mindre bedrifter vil bukke under i konkurransen og bli kjøpt opp av storkonsernene. Det blir vanskelig for nye bedrifter å etablere seg.

– En kapitalistisk økonomi er preget av konkurranse. Det gjelder selvsagt også en monopolkapitalistisk. De enkelte konserner kjemper for å øke sine markedsandeler og det gjør de vanligst gjennom intens markedsføring i form av reklame, rabatt og kredittordninger og en kontinuerlig forskningsinnsats som stadig utvikler nye og stadig mer »salgbare» varemarkedsprodukter.

– Produksjonen konsentreres i stadig større grad i »foretak» hvor kontrollen ligger i hendene på det samme fåtall monopolkapitalister. Derfor er produksjonskonsentrasjonen atskillig større enn det vi kan dokumentere ved forskjellige statistikker. Eksempler på dette er foretakene Borregaard og Norsk Hydro. Videre må man være oppmerksom på at kapitalkonsentrasjonene er atskillig større enn produksjonskonsentrasjonene og at det først og fremst er gjennom kapitalkonsentrasjon at vi får et reelt bilde av monopolkapitalistenes makt i norsk økonomi. F. eks. er Norsk Hydro's anlegg på Herøya bare en del av det som konsernet eier og kontrollerer. Underleverandører kontrolleres ofte av *en* avtaker. Kapitalkonsentrasjonen i 1953 var slik at 4 % av industribedriftene hadde 60 % av all kapital, og av kapitalen

Noen storkapitalisters makt i norsk økonomi
(Deres forbindelse til store industriselskaper og storbanker)

Forkortelser: SF = styreformann
SM = styremedlem

RO = ordfører i representantskap
RM = medlem av representantskap

Tatt fra Klevens bok

til de 175 selskaper som er nevnt i Carl Kierulf & Co A/S »Håndbok over norske obligasjoner og aksjer» for 1962, disponerte 8 selskaper 75 %. Dette var for 18 år siden, vi vet at forholdene er enda mer utpreget i 1971.

Hvem er det som eier den sterkt konsentrerte kapitalen i Norge? Vi finner dem i styrene og representantskapene i bedriftene. Medlemmene her er de samme fra år til år. De rekrutteres først og fremst blant de største aksjonærene og kapitaleierne i selskapet og vi får derved et lite antall personer som kan øve total kontroll over selskapet. Eksempelvis kontrollerte eierne av 2,5 % av aksjene i Det Norske Oljeselskap hele Generalforsamlinga og valget til styret i august i år!

Småaksjonærene i selskapet utgjør ingen makt fordi de aldri kan opptre samlet på en generalforsamling. De største aksjonærene i et selskap kan lett skaffe seg kontroll over nye bedrifter, ved å opprette datterselskaper, som formelt er selvstendige og uavhengige, men som fører til økt makt på monopolkapitalistenes hender.

– Bankene gir et godt bilde av maktkonsentrasjonen i norsk økonomi. Forretningsbankene i Norge har f. eks. en forvaltningskapital som er større enn det norske statsbudsjettet. I bankens styre og representantskap sitter igjen mange av næringslivets monopolkapitalister. De 4 største forretningsbankene i landet, DnC, Kredittkassen, Bergens Privatbank og Andresens Bank disponerer 70 % av forretningsbankenes samlede forvaltningskapital, dvs. 12,5 milliarder kroner (opplysninger fra 1968). Disse 4 bankene har tilsammen 107 styre- og representantskapsmedlemmer og de samme personene har 885 sentrale verv innen skipsfart, industri og handel. Av de 107 er det 15 som hver har flere enn 14 sentrale verv – disse 15 personene har i alt 319 nøkkelposisjoner i næringslivet.

Noen få storkapitalister dominerer altså fullstendig norsk næringsliv. Den store økonomiske makten til disse monopolkapitalistene gjør at de også har en enorm politisk makt. Folk i Norge har nesten ingen innflytelse på deres avgjørelser.

– Den kapitalistiske økonomien er ekspensiv, produksjonen øker og bedriftene søker å etablere virksomhet på nye steder – gjerne utenlands om mulig. Gigantkonserner som gjennom utnyttning av monopoliserte markeder har oppsamlet enorme ressurser, særlig teknologiske og markedsmessige fortrinn, vil være særlig ekspansive. Disse selskapene er stadig på jakt etter nye områder å etablere seg på og her ressurser nok til det. I sammenligning med utenlandske monopolkapitalister er de norske små, og det er derfor lettere for utenlandsk kapital å investere i Norge enn omvendt. Utenlandsk kapital dominerer f. eks. norsk elektro-teknisk industri og oljedistribusjonen og den elektrometallurgiske industrien er også under utenlandsk kontroll. Norges økonomi er likevel fremdeles vesentlig under innenlandsk kontroll. Men vi ser hvordan de store konsernene på kontinentet har sprengt sine markedsrammer og hvordan vest-tysk kapital spesielt er interessert i å få

tiske American Telegraph and Telephone Company, et omfattende jernbanelnett i USA, flere svære forsikringsselskaper og ikke minst en rekke storbanker (Morgan National City Bank, Guarantee Trust Co., Bankers Trust Co. osv.). Denne oversikten er fra 1952.

Monopoliseringa har gått videre siden og samarbeidet mellom monopolgruppene sikkert blitt videre styrket.

Et sitat fra Arbeiderbladet, 13. april 1968, kan også være klargjørende: »En amerikansk økonom har regnet ut at hvis de store internasjonale selskaper fortsetter sin ekspansjon, vil i 1975 300 av disse gigantene kontrollere 75 % av den ikke-kommunistiske verdens industrielle aktiva, og de vil i realiteten ha eliminert enhver konkurranse når det gjelder industrielle produkter. Det sier seg selv at med en slik enorm økonomisk makt følger også en enorm politisk innflytelse.» (Erik Nord i kronikk.)

VERDENSPOLITIET

I 1898 begynte USA å utvide sine besittelser ved »en herlig liten krig» som daværende utenriksminister John Hays sa. Fra det spanske koloniveldet erobret den framstormende amerikanske imperialismen Kuba, Puerto Rico og Filippinene. Også i Asia fantes interesser å stå vakt om. I Kina skaffet USA seg store handelsmessige fordeler og hjelp iherdig til med å slå ned det såkalte bokseroprøret i år 1900.

Denne vellykka imperialistiske politikken ble fortsatt etter 1. verdenskrig, og ved slutten av 2. verdenskrig sto USA fram som verdenskapitalismens ubestritte leder, mens Storbritannia og Frankrike var degenerert til støttespillere i allianser USA bygde opp til forsvar mot anti-kapitalistiske og anti-imperialistiske folkebevegelser hjemme og ute.

Å gå inn på de utallige amerikanske voldsinvasjoner, infiltrasjoner og kriger som var nødvendig for at USA kunne sikre seg denne posisjonen, skal vi ikke gjøre. Mer interessant er det kort å ta for seg noen »vellykte» USA-invasjoner i etterkrigstida: I 1935 lyktes det CIA (det amerikanske etterretningsvesenet) å styrte Mossadeque-regimet i Iran fordi det ville nasjonalisere landets olje for å bedre folkets kår. General Zahedi, en fascist-kollaboratør fra 1. verdenskrig, overtok etter Mossadeque, og tre USA-foretak, en av dem var Gulf Oil, fikk 25 års kontrakt på 40 % av oljen i Iran. CIA's leder for dette var Kermit Roosevelt. I 1960 ble han direktør for Gulf Oil. I 1954 ville den demokratisk valgte Arbenz fra Guatemala nasjonalisere en del av United Fruits plantasjoner, man var i desperat behov for en moderat jordreform. Hans regjering ble styrtet i et CIA-understøttet høyrekupp. Følgende år ble general Walter Bedell Smith medlem av United Fruits styre. Han hadde vært sjef for CIA da Guatemala-kuppet ble planlagt. I 1961 kom det beryktede USA-understøttede invasjonforsøket i Pigs Bay på Kuba.

I 1965 inntraff fullt opprør i Den dominikanske republikk for å fjerne det despotiske styret som var der og få gjeninnsatt den lovlig valgte president Juan Bosch. USA sendte øyeblikkelig inn 20 000 soldater i landet, det var nødvendig for å sikre en for USA-imperialistene fordelaktig sukkeravtale, USA-troppene deltok aktivt på juntaens side mot folket og drepte endog flere lovlig innsatte ministre i regjeringa. Den amerikanske »freds-megler» Elsworth Bunker jr. var naturlig nok styremedlem i National Sugar Refining Company, presidentens nære rådgivdr Abe Fortas hadde sittet i 19 år i styret for Sucrest Company som importerte melasse fra Den dominikanske republikken. USA's reisende ambassadørs bror, Roland Harriman, satt i styret for National Sugar.

I Hellas lå det amerikanske krigsskip klar under kuppet 21. april 1967. At kuppemakerne både under og etter kuppet har fått støtte fra USA er det nå knapt noen som lenger tør benekte. Resultatet av kuppet var at 200 fagorganisasjoner ble oppløst, og deres eiendommer, arkiver og bankkonti ble beslaglagt. Straks etter kuppet rykket USA-konserner som First National Bank, Arthur D. Little, Dow Chemical og Goodyear inn i Hellas som nå hadde fått et særdeles vennlig investeringsklima. (Arbeiderbladet, 1/3 1968)

I tillegg støtter USA en rekke despotiske stater på ymse vis, det skulle være nok å nevne Filippinene, Haiti, Portugal, Argentina, Sør-Korea, Indonesia, Liberia, Colombia og Spania.

VIETNAM-POLITIKKEN

Hver gang USA-imperialismen går til væpnet undertrykkelse av folk som har gjort opprør, skjer det under en stormflod av svada-uttalelser om forsvar av den »frie» verden, beskyttelse av et folk som utsettes for kommunistisk aggresjon osv. Mer sjelden kommer den virkelige grunn for invasjon klart fram. USA-imperialismens behov for å holde fast på og/eller utvide sitt økonomiske imperium. Likevel, noen gullkorn har sluppet ut av munnen på undertrykkerne.

I 1953 kom Eisenhower med en seinere så berømt uttalelse. Da sa han åpent: »Dere har hørt krigen i Indokina beskrevet som en følge av den franske kolonialisme og av at Frankrike har unnlatt å behandle den innfødte befolkning anstendig. På den annen side har dere hørt krigen blitt beskrevet som en krig mellom kommunister og andre elementer i Sørøst-Asia, men dere har uklare forestillinger om området der krigen finner sted. Dere vet ikke hvorfor vi er så ivrige etter den sørøstre del av Asia? — La oss anta at vi tapte Indokina. Dersom dette skulle skje ville atskillelige ting inntreffe. Den malaiske halvøy ville bli vanskelig å forsvare. Det tinn og wolfram som kommer derfra og som vi setter sånn pris på, ville ikke lenger komme. Dere forstår at denne reaksjon må stoppes, og at den må stoppes nå. Det er dette vi forsøker å gjøre. Så når vi hjelper franskmennene med 400 millioner dollar i

deres krig, er dette ikke et program for å gi bort penger. Vi forsøker på den billigste måten å hindre det som ville ha den mest katastrofale virkning for USA, vår sikkerhet, vår maktstilling og mulighetene til å utnytte det vi trenger fra det indokinesiske territorium og fra Sørøst-Asia.»

De rikdommer som kan utnyttes av USA i Vietnam spiller selvsagt ingen underordnet rolle. Landet er et betydelig operasjonsfelt for den amerikanske økonomiske utbytting. »Business Week» skrev 12. juni 1965: »Få land i verden virker i dag mindre attraktive for investeringer enn det krigsherjede Sør-Vietnam. Men en forbausende stor aktivitet finner sted der. I de siste fem år ble det investert for 100 millioner dollars der, og dersom president Johnson får sin vilje, kommer stadig flere amerikanske selskaper til å søke dit.»

For å rydde veien for de profittsøkende kapitalister, sendte det amerikanske handelsdepartementet ut en undersøkelseskommissjon, som besto av 2 kongressmenn og 6 kapitalister. En av dem sa om de fordeler de fant: »Svært lav pris på arbeidskraft, et klima som gjør investeringer lønnsomme innen en maksimumsperiode på 5 år. Altså betydelige investeringsfordeler for den driftige forretningsmann.»

Standard Oil er et av de amerikanske selskapene som har vært med i Vietnam fra begynnelsen. Og man har uttalt sin begeistring for samarbeidsviljen mellom den amerikanske og sør-vietnamesiske »regjering». De amerikanske selskaper som driver i Sør-Vietnam nyter mange fordeler og garantier. Man får 3–5 års skattefrihet av den sør-vietnamesiske junta, som også betaler halvparten av de undersøkelsene som foretas før investeringene. Man får fritt utføre kapital og profitt og har garanti mot nasjonalisering på 15 år. Den amerikanske regjering på sin side garanterer 100 % mot en hel rekke

risikomomenter og 75 % på en rekke andre. Kreditt tilbys også på fordelaktige vilkår.

Disse sitatene skulle kunne anskueliggjøre hvorfor USA-tropper i dag har okkupert deler av Sør-Vietnam og seinere prøvd en invasjon i Kambodsja.

Men den direkte økonomiske interesse som den amerikanske monopolkaptialen har i Sørøst-Asia, er ikke alene forklaring på amerikanernes massive militæropptrapping i området. Særlig en annen faktor er viktig, den totale endring i den politiske og strategiske balansen som inntraff i slutten av 50-åra i og med det tiltakende samarbeidet mellom USA's og Sovjets ledere, samt Kinas overtakelse av Sovjetunionens rolle som de revolusjonære frigjøringsbevegelsenes påliteligste støtte og forsvar. Det er også viktig å understreke at ved kommunistenes seier i folkekrigen i Kina i 1949 mistet USA-imperialistene et meget viktig område for utbytting, de mistet de enorme arbeidskraftsressurser og råstoffkilder i dette landet – et tap som de ikke har akseptert som endelig. Derfor har USA sin flåte og en tredjedel av landsstridskreftene i Asia og Stillehavsområdet dit også brorparten av flyene har blitt forlagt. Dette innebærer at den amerikanske militærpolitikken hovedframstøt har vendt seg fra Europa, Atlanteren og Sovjetunionen mot Stillehavet og Sørøst-Asia.

IMPERIALISMEN – EN NØDVENDIGHET

Det er mange grunner til at den amerikanske monopolkapital bygger opp et verdensomspennende økonomisk imperium, at de fører en imperialistisk politikk.

Krisene i slutten av forrige århundre viste at de amerikanske storbedriftene trengte nye steder å få avsatt sine varer for å unngå nye ødeleggende kriser. Etter hvert som de lettest drivverdige og derfor mest profittbringende ressurser i USA også ble brukt opp, falt det naturlig å kaste øynene på mer profitable ressurser i andre land. Dette var hovedbakgrunnen for USA-imperialismens første skritt på vei mot undertrykkelse av størstedelen av jordens befolkning.

Men også andre faktorer tvinger USA's monopolkapitalister til å føre en imperialistisk politikk. En av disse faktorene er mangelen på råstoff. En komite, Materials Policy Commission, nedsatt av president Truman, uttalte følgende: »Ved århundreskiftet produserte USA omtrent 15 % mer av disse råvarer (alle råvarer unntatt gull og levnettsmidler) enn hva hjemmeindustrien kunne forbruke. Dette overskudd forandret seg omkring 1950 til underskudd, idet USA da forbrukte 10 % mer enn hva hjemmeindustrien kunne klare å dekke. Holder tendensen seg fram til 1975, vil det totale underskudd på råvarer for industrien komme opp i omkring 20 %.»

En del av disse råvarer, de såkalte strategiske råvarer, er av avgjørende

betydning for landets krigspotensial. Og disse råvarer som er så vesentlige for monopolkapitalens krigsmaskin kommer nettopp fra Latin-Amerika og Asia. Profitten av USA-imperialismens investeringer i utlandet utgjorde i 1950 10 % av de totale profitter i den amerikanske industri og i 1965 hele 25 %. Således er utenlandsinvesteringene nødvendige for at aksjeeierne i USA skal kunne opprettholde sitt luksusliv, uten disse profittene vil USA's næringsliv bli styrtet ut i en krise.

De fleste utbyttede land er i dag fullstendig avhengige av eksport av ett eller noen ganske få råstoffer eller produkter, og et prisfall på dette (disse) kan bety økonomisk ruin for landet. Disse råvareprisene bestemmes av monopolkapitalister seg imellom på børsene i New York, Zürich osv. Samtidig er disse monopolvers manipuleringer med produksjon og priser den vesentligste årsak til stadig forringelse av råvareprisene. De utbyttede lands priser for sine råvarer faller således stadig, mens de til gjengjeld må kjøpe monopolkapitalistenes produkter som stadig stiger i pris. En mer effektiv og systematisk utplyndring kunne ikke engang klassisk kolonialisme prestere.

De internasjonale monopolene har seg imellom selvsagt ikke noen priskrig. Den ville bare skade helheten. I stedet foregår det hemmelige avtaler som fastsetter prisene. Eksempelvis er det utregnet at denne høyere utsalgsprisen på bensin, som selskapene seg imellom er blitt enige om, og som ligger langt over skjæringspunktet for tilbud/etterspørsel, har betydd at de fra Norge har trukket ut en ekstraprofitt på 600 millioner kroner i 60-åra!

SAMARBEID OG KAPPESTRID

Samtidig som imperialistene står sammen som en felles monopolistisk blokk mot verdens folk, eksisterer det også klare motsetningsforhold mellom dem. Kampen om råvarer, billigst og best arbeidskraft, profitable investeringsmuligheter og salgsmarkeder er hard. Og vi ser at imperialismen bare er en naturlig videreføring av opphevinga og overgangen fra frikapitalisme til monopolkapitalismen og at denne kan gjennomføres med væpnede eller fredelige metoder (jfr. borgerkrigen i USA, den norske overgangen). Hvor infiltrert militærmakt er i spillet, viser det faktum at amerikanske forsvarsministre etter krigen *konsekvent* har kommet fra de største amerikanske monopolene (Charles Wilson, General Motors – Neil McElroy, General Electric – Robert McNamara, Ford).

EUROPA

I dag er USA i stagnasjon, vesentlig som et resultat av de enorme utgiftene Vietnamkrigen har krevet, og den mistillit USA-imperialismen har skapt hos andre imperialistiske land fordi krigen har gitt magert resultat.

En viktig oppgave har derfor vært å bygge opp allierte militærmakter som kan beskytte USA-imperialistenes investeringer i utlandet. Vest-Tyskland og Japan har vært de mest framtreddende juniorpartnerne, ikke minst fordi USA etter krigen har hatt anledning til å kontrollere utviklinga i disse landene. I Europa står i dag Vest-Tyskland fram som den ledende imperialist-makta. At vest-tysk monopolkapital er den sterkeste, framgår tydelig av den »alliansen» som bygger seg opp mellom monopolkapitalen i Storbritannia og Frankrike, som gjør at Frankrike i dag ikke avviser britisk medlemskap i EEC fordi dette vil true den franske lederposisjonen som det gjorde i 1962. I kampen om revaluering av den tyske marken avspeilte tydelig maktforholdet seg. At marken i dag flyter, er et godt tegn på styrkeforholdet.

12 av Vest-Europas 24 NATO-divisjoner er i dag vest-tyske.

NATO-tank fra amerikansk panserdivisjon krysser Donau. Brua er bygd av tyske soldater fra NATO's ingeniørvåpen.

Nasjonale konsesjonslover, tollmurer, kvoteordninger er blant de politiske tiltaka som har vært av avgjørende betydning for monopolkapitalen i en oppbyggingsperiode (jfr. artikkel om monopolkapitalen og nord-sørstatenes kamp i USA). Imidlertid er dette som før var en forutsetning for ekspansjon, i dag blitt et viktig hinder som må fjernes, nye og mer »fine markedsordninger må nås». EEC er en slik ordning. Og det EEC-framstøtet som i dag retter seg mot det norske arbeidende folket, kan sammenliknes med imperialist-framstøtet mot det indokinesiske folket. Om metodene er forskjellige, er hensikten den samme. Monopolkapitalen sto bak Hitler i hans herjinger som

også var et forsøk på å endre marknadsstrukturen i Europa og resten av verden. Den vest-tyske monopolkapitalen står i dag bak Brandt og skjuler sine mål i vendinger om et europeisk fellesskap som i realiteten ikke betyr annet enn en felles og mer effektiv undertrykkelse av det europeiske folket.

Militarismen knytter seg naturlig til et imperialistisk framstøt. NATO garanterer for »fredelig» utvikling i Vest-Europa, tanken om en Europahær under de vest-tyske monopolkapitalistenes ledelse er et ennå mer effektivt middel for å slå ned indre uro, og for å sikre og/eller utvikle markedene i andre deler av verden. Dette er imperialismens ansikt og hensikt i Europa i dag.

(Artikkelen er med små forandringer den samme som i »For Vietnam» nr. 2 1970: »Imperialisme betyr krig».)

Problemstillinger:

Hvorfor er imperialismen det kapitalistiske samfunnets høyeste stadium, hva mener vi når vi sier at det er en naturlig overgang fra det monopolkapitalistiske stadium til det imperialistiske stadium?

Nasjonalstatens rolle – hvilke klasser, grupper av folket tjente på toll-konsesjon og andre restriksjoner tidligere, og hvordan har dette forandret seg? Hvordan fører dette til at imperialistene og monopolkapitalistene i dag er nasjonenes forrædere og at kamp for nasjonal sjølråderett er en progressiv kamp. Se dette i forhold til EEC.

Hvordan kan nordmenn best mulig støtte verdens undertrykte folk, hvordan driver vi anti-imperialistisk arbeid og hva mener vi med proletarisk internasjonalsisme?

Lø. 4. september

Harald Bockmann, student

Øst-Pakistan – mot revolusjon?

Undertrykkelse, imperialisme preger utviklinga i Øst-Pakistan. Motstanden i folket vokser og spilte en rolle i vinter da borgerkrigen brøt ut i Pakistan.

Men tjente Mujibur Rahman som tok ledelsen i kampen mot Vest-Pakistan, folket i Øst-Pakistan? Hvilken rolle spiller den indiske imperialismen i borgerkrigen (Bangla Desh ble »proklamert» 500 meter inne på Øst-Pakistansk territorium, bevoktet av indiske soldater og »regjeringa» dro øyeblikkelig i eksil i Calcutta!).

Kina har gitt støtte til Yahya Kahns kamp for Pakistansk enhet. Men betyr dette at Kina støtter hans undertrykkelse av det bengalske folket?

Kinas utenrikspolitikk, i denne situasjonen og i forholdet til Nixon-regimet, gir grunnlag for mange spørsmål. Møtet sikter mot en forståelse av hva som utvikla seg i Pakistan, prinsippene i Kinas utenrikspolitikk med utgangspunkt i denne borgerkrigen og en avklaring på hvordan vi best kan vise vår solidaritet med det undertrykte bengalske folket.

Lø. 23. oktober

Chau Seng,

minister i fyrst Sihanouks regjering

USA-koloss på leirfötter

USA-imperialismen har lidd store nederlag i Indokina. Undertrykkingsframstøtet er slått tilbake av det indokinesiske folket. Gjennom kampen har de høsta atskillig erfaring både fra krigen mot USA-imperialismen og dens lakeier og hvordan solidaritetsarbeidet i andre land har styrka deres egen kamp.

Hvilke økonomiske/materielle forhold gjorde Indokina til et ettertrakta mål for USA-imperialismen?

I Norge må siktemålet være å bygge opp en enhetsfront for å slå forverringsframstøt tilbake.

Hva kan oppbygginga av enhetsfronten mellom det kambodsjanske folket, folket i Laos, i Vietnam, Nord-Korea og i Kina mot USA-imperialismen lære oss?

To. 28. oktober

Promethevsmøte

Det er nå snart 4 1/2 år siden oberstene i Hellas tok makta, for, som Pattsos natta før kuppet: »Vi må frelse fedrelandet. Det er hærens hellige plikt å hindre at venstrekreftene tar makta.» Siden har oberstene solgt det samme fedrelandet til sine imperialistiske oppdragsgivere, USA.

Kuppnatta ble tusenvis av motstandere arrestert, og flere er kommet til siden. I årene etter kuppet har vi hørt om utallegelige tilfeller av tortur og politiske mord. Som medlem av NATO er Norge sterkt involvert, ettersom juntaen uten NATO ikke hadde blitt sittende mange dagene.

Mot dette styret har det greske folket begynt å reise seg til kamp.

for vietnam

Utgis av Solidaritetskomiteen for Vietnam, Boks 558, Sentrum, Oslo 1.

FRITT PALESTINA

ORGAN FOR PALESTINAKOMITEEN I NORGE.

Red. adr. Boks 107 Blindern, Oslo 3.

Støtteabonnement kr. 20,00

Enkeltnr. kr. 2,00

Postgiro 20 90 88

Klassesamarbeidet

Etter krigen var det gode år for kapitaleierne. LO gikk i spissen for å rasjonalisere bedriftene. Dette bildet er fra 1950 i Oslo.

Spørsmålet om EEC er ikkje minst viktig sett ut frå perspektivet om kva eit norsk medlemskap ville kome til å bety for klassesamarbeidet og kampen mot dette.

Klassesamarbeid er ikkje noko nytt som vil kome ved eit eventuelt EEC-medlemskap. Klassesamarbeidsideologien finn ein heilt tydeleg i vårt land også i dag. Den rådande ideologien i det norske samfunnet, velferdstanken, legg opp til at dei sosiale klassene for det meste skal samarbeide, på

INTERNASJONALEN

Opp alle jordens bundne trellet!
Opp I, som sulten knuget har!
Nå drønner det av rettens velde,
til siste kamp der gjøres klar.
Alt det gamle med jorden vi jevner:
Opp slaver, til frihet frem!
Vi intet har, men alt vi evner
til rydning for vårt samfunnshjem.

Refr:
Så samles vi på valen
seiren vet vi at vi får!
Og Internasjonalen
skal få sin folkevår.

I høyden vi ei frelse venter
hos guder eller fyrsters flokk.
Nei, selv i samling vi den henter:
i fellesskap vi vinner nok.
Alt det stjålne tilbake vi krever,
og for vår ånd et frihets vern!
Vår egen hammer selv vi hever
og slår, mens vi har varme jern.

Imot oss statens lover bøyes,
av skatter blir vi tynget ned.
Og fri for plikt den rike føyes,
mens ringhets rett ei kjenner sted.
Lenge nok har vi ligget i støvet:
Vi stiller frihets krav mot rov.
Mot alle retten skal bli øvet,
slik vil vi ha vårt samfunns lov.

Arbeider, bonde, våre hærer
de største er, som stevner frem!
Vår arvedel skal jorden være,
vi sammen bygge vil vårt hjem.
Som av rovdyr vårt blod er blitt suget,
men endelig slår vi dem ned. —
Og merket, som så tungt oss knuget,
gir plass for solens lys og fred.

GIA' I PHONG MIEN NAM

Til kampen vi i sorg og vrede går.
Et samlet folk bak våre våpen står.
Når vi ser røyk fra en bombet by,
da stiger vårt hat mot sky.

refr:
Vi slår tilbake!
Vi går mot seier,
vi driver USA bort fra vårt land
gjennom farer, død og brann.

Så sverg, soldat med disse ord,
i våre døde helters navn,
å hevne vår forbrente jord
der fienden for fram.
Det kommer tider for oss med
da vi skal få en evig fred!

Vårt land var delt i mange, lange år,
dets høye fjell og floder skilte går,
men vi lover deg, mektige Mekong,
og deg stolte fjell, Truong Son:
Vi slår tilbake . . .

Kronologisk oversikt

HØSTENS MØTER

Lø. 4. sept.	Øst-Pakistan - mot revolusjon?(k)...	Storsalen.....s. 34
To. 9. sept.	»Jeg elsker det seirende folk».....	Kjelleren.....s. 67
Lø.11. sept.	Hovedavtalen - avtalefesta klassesamarbeid klassesamarbeid.....(k)...	Storsalen.....s. 48
Ti.14.sept.	Dyrtida - tørre tall og harde kamper.....(k)...	Storsalen.....s. 13
To.16.sept.	Albania.....	Kroa.....s. 24
Lø.18.sept.	Parlamentet – »Borgerskapets dukketeater» i folkets tjeneste?	Storsalen.....s. 20
To.23.sept.	Rapport fra en skurebøtte.....	Kjelleren.....s. 67
Lø.25.sept.	Veien til det 4. Riket.....(k)...	Kroa.....s. 13
To.30.sept.	Anarkismen - »frihetlig sosialisme».....	Kroa.....s. 67
Lø. 2. okt.	Kinas Kommunistiske Parti - 50 år.....(k)...	Storsalen.....s. 21
To. 7. okt.	Kulturliv i den unge Sovjetstaten.....	Kjelleren.....s. 66
Lø. 9. okt.	Jus & Junta: Klassestaten er beredt.....(k)...	Storsalen.....s. 20
To.14.okt.	Visekveld.....	Storsalen/Kjelleren
Lø.16. okt.	Black & White & Revolution.....(k)...	Storsalen.....s. 23
To.21. okt.	Hvem skal kunstkritikken tjene?.....	Kroa.....s. 66
Lø.23. okt.	USA - koloss på leirfotter.....(k)...	Storsalen.....s. 34
To.28.okt.	Promethevs.....	Kjelleren.....s. 35
Lø.30 okt.	Målsaka, - en kamp for politisk frigjøring.....(k)...	Storsalen.....s. 65
To. 4. nov.	Rød Kulturfront.....	Kroa.....s. 65
Lø. 6. nov.	Utdanning og EEC - hva har vi lært av kampen mot rasjonalisering? ..(k)...	Storsalen.....s. 56
To.11. nov.	Kvinnen som reservearme for kapitalen.....	Kjelleren.....s. 24
Lø.13. nov.	DKSF - 80 år i reaksjonens tjeneste.....(k)...	Storsalen.....s. 23
To.18. nov.	Hva vil vi med DNS.....	Kjelleren.....s. 65
Lø.20. nov.	Europeere i kamp mot EEC.....(k)...	Storsalen.....s. 14
To.24. nov.	Visekveld.....	Storsalen/Kjelleren
Lø.27. nov.	Generalforsamling.....	Hele Huset.....s. 2

INNHOLDSFORTEGNELSE:

Styrets økonomiske ramme høsten 1971.....	s. 3
Leder.....	s. 4
EEC og dyrtid.....	s. 6
Monopolkapitalen.....	s.15
Imperialismen.....	s.25
Klassesamarbeid.....	s.36
Studentene og den sosialistiske revolusjon.....	s.49
Kunst i folkets tjeneste.....	s.57
Styrer og Utvalg.....	s.70

I tillegg til disse møtene kommer filmene »Streiken på Renault» og en av Kirunafilmen »Kamrater - motståndaren är velorganiserad» til å bli vist i høstsemesteret.

Videre blir det oppført teaterstykkene »Svartkatten», »Pjäsen om Norrbotten» og »E-6 - veien til Europa».

Når FORHANDLINGSRESULTATENE foreligger fra Brüssel, blir det arrangert et ekstramøte om virkningene av disse.

RÖD FRONTSANGEN

*Vil du være fri
må du slå deg fri
slutt opp om vår front kamerat
sammen skal vi en jernring slå
som skal knuse tyrannenes stat
Hvis vi ikke nå kan sammen stå
er det oss som det blir trampa på
slutt vår front
godt og ondt
Röd Front, Röd Front - Röd Front!*

ARBEIDSMANNEN

Hvem skaffer gull i dagen?
Hvem dyrker korn og vin?
Hvem vever duk av silken
som gjør den rike fin?
Hvem skaffer slottets herre brød,
men lever selv i bitter nød?
/: Jo, det gjør arbeidsmannen
av proletariat. /:

Hvem treller hele dagen
i slitets mørke sjakt?
Hvem bærer skattens byrder?
Hvem tømmer tidens prakt?
Hvem driver verdens hjul så lett,
men eier selv dog ingen rett?
/: Jo, det gjør arbeidsmannen
av proletariat! /:

Som fedrelandets sønner
vi stilles i giv akt
til føde for kanoner
og vern om gulletts makt.
Kom broder sterk, og slå deg fri
nasjonenes bedrageri!
/: Ja, opp I arbeidsmenner,
Opp proletariat! /:

ENHETSFRONTSANGEN

Och mänskan hon er mänska
därför måste man ge henne bröd,
ty hon blir inte mätt av prat,
det lindrar ej hennes nöd.

Refr:

Slut upp, kamrat!
Slut upp med oss!
Kamrat, din plats är här!
Slut opp i vår arbetarenhetsfront,
du som också er proletär.

Och mänskan hon er mänska
därför vill hon inte gärna trampas ner.
Så störta alla förtryckarna,
gör dig fri från allt slaveri!

Refr,

Du är proletär och därför
kann ingen annan göra dig fri.
Befrielsen är blott ditt eget verk
när du krossat allt tyranni.

Refr.

grunnlag av felles hovedinteresser, og under upartisk leing av staten. Denne ideologien er klart fiendtlig overfor arbeidarklassa. Arbeidarklassa og kapitalistklassa har motstridande interesser, og sidan den siste er den sterkaste i Norge for tida, og vidare ville kome til å styrke si stilling innafor EEC, vil eit samarbeid då kome til å gå for seg på deira premisser. Staten er heller ingen objektiv part, men eit organ for den klassa som har makta i samfunnet, og vert aktivt nytta til undertrykking av andre.

Kapitalistklassa er sterkast først og fremst fordi arbeidarklassa i dag er organisert på feilaktig grunnlag. Klassesamarbeidsideologien råder innanfor arbeidarane sine eigne organisasjonar, og har endra dei frå kamp- til samarbeidsorganisasjonar.

Folk tek i stadig større grad konsekvensen av den erfaring dei har gjort med å fremje sine interesser ut frå klassesamarbeidsideologien. M. a. har arbeidarar, studentar og soldatar sett at å prøve å fremje sine interesser gjennom organisasjonar som LO, NSU/Studentting og tillitsmannsutvalg, er å arbeide på premisser som er gjevne av staten og dei denne representerar i vårt land, og at ein difor ikkje kjem nokon veg med krava sine. Sidan dei ulike klassene har motstridande interesser, og at ein såleis samstundes ikkje kan tilfredsstille begge partar ved eit samarbeid, vil det alltid bli interessene til den sterkaste parten som bestemmer kva utfallet skal bli.

At kapitalistklassa i dag er den sterkaste i Norge, betyr ikkje at det ikkje nyttar for arbeidarklassa å kjempe for å få overtaket, men dette kan ein aldri nå ved å halde fram med å arbeide etter lover og organiseringsprinsipp kapitalistklassa har sett opp nettopp for å verne om sine interesser. Viktigaste leddet i denne kampen må i dag vere å hindre at kapitalistklassa klarer å bygge opp eit endå sterkare vern om sin ideologi, før arbeidarklassa har organisert seg på ein måte som gjer det muleg å drive ein effektiv interessekamp. På dette området ville eit norsk medlemskap i EEC vere ei klar styrking av kapitalistklassa, og det vil difor vere det mest nærliggande målet for arbeidarklassa i dag å hindre eit norsk medlemskap.

Historia viser at LO frå den vart skipa for ca. 70 år sidan som eit reiskap for arbeidarane sin kamp, har vorte eit reiskap for kapitalen der denne kan fremje sine interesser. At dette har kunna skje har fleire årsaker.

At kapitalistklassa prøver å bruke LO som sitt reiskap kan ein lett forstå, men frå dette til det at arbeidarane sine eigne tillitsmenn og LO-leinga kjem til å motarbeide arbeidarklassa sine interesser aktivt, er eit nokså stort sprang.

Slik dei objektive forholda er, er ikkje tillitsmannen og heller ikkje arbeidarane i ein slik posisjon at dei har noko særleg innverknad på den politikken LO-leinga fører. Over hovudet på arbeidsfolk har LO og NAF laga Hovedavtalen. Her heiter det m. a. (§ 2): »Hvor det er tariffavtale må

FRITT NORGE

Kjøp og les FRITT NORGE, organ for Kampanjen Norge ut av NATO.

**TA DEL I KAMPEN FOR NORSK SJØLSTENDIGHET!
BLI MEDLEM AV KAMPANJEN NORGE UT AV NATO!
GI PENGER TIL KAMPANJENS ARBEID!**

Oslo-avdelingas adresse:

Postboks 1578, Vika, Oslo 1.

Postgiro 20 55 38.

STUDIEMATERIELL OM VIETNAM

Elementærsirkel (trinn 1) kr. 4,00

Studiesirkel (trinn 2) kr. 5,00

Materialet omhandler Vietnams historie, enhetsfront i Vietnam og Norge, USA-imperialismen, FNL m. m.

Materialet kan kjøpes hos

SOLIDARITETSKOMITEEN FOR VIETNAM

Boks 558 Sentrum, Oslo 1

Postgiro 20 29 81

arbeidsstans eller annen arbeidskamp ikke finne sted.» Dersom arbeidarane skulle nekte å godta kapitalistane sitt tarifftilbod, vert det nedsett lønnsnemnd, der staten, som er eit reiskap for borgarskapet, har diktatorisk makt. Arbeidarklassa sitt sterke kampmiddel, streikeretten, er oppheva med LO si aktive hjelp. I løpet av dei siste 50 år har tvungen lønnsnemnd vore brukt 20 gonger i Norge. I Europa er det visst berre Spania som ligg framom oss! Hovedavtalen seier vidare: »Oppstår det tvist om forståelsen av tariffavtalen, blir saken å avgjøre av Arbeidsretten.» Arbeidsretten er samansatt av toppfolk frå staten, NAF og LO. Denne retten kan også avsetje brysame tillitsmenn. Vidare har vi eit lovverk som kriminaliserer streikande arbeidarar. Arbeidarar i streik har heller ikkje fått pengar frå streikekassa når dei har hatt behov for det.

Men dette er ikkje dei einaste hindringane som samarbeidspolitikken har

Helge Seip, Tor Aspengren, Kåre Selvig og Otto Grieg Tide-
mand under avsyngingen av »Samholds»-sangen på LO-kongress.

sett i vegen for arbeidarar som prøver å fremje interessene sine. At LO og NAF hand i hand prøver å »behandle» tillitsmennene sine for å gjere dei til gode ambassadørar for samarbeidsideologien, kan ein finne gode døme på. T. d. stod det i Arbeiderbladet for ei tid sidan at 1. juni åpna LO og NAF i samarbeid ein heilt ny type kursverksemd: Sams vekekurs for bedriftsleiarar og tillitsmenn. Første kurs går på NAF sin arbeidsleiararskole i Asker, og NAF har teknisk regi. I august skal LO arrangere eit tilsvarande kurs. Det er samarbeidsrådet LO-NAF som står bak dette nye tiltaket på klasse-samarbeidsområdet.

Arbeidarar og tillitsmenn som har gjennomskua LO sin samarbeidspolitik og har gått til aksjonar for å motarbeide denne, har vorte knebla ved oppseiing eller trussel om dette. Ein endå meir utpekulert måte å nøytralisere brysame tillitsmenn på, har vore å lokke eller true dei til å ta arbeidsformannjobb. Dei misser då automatisk retten til å vere arbeidarane sin tillitsmann fordi dei då har kome inn under eit anna forbund.

Ved å gie tillitsmennene særfordelar som betre jobbar, høgare løn og kortare arbeidstid, har ei rekkje bedrifter kjøpt disse for å bruke dei til å fremje bedrifta sine interesser overfor arbeidarane.

Det er viktig å understreke at ei rekkje av dei tillitsmennene som har vorte brukt på denne måten ikkje vitande og med vilje har teke sikte på å vere forrædarar overfor arbeidarklassa, men at kapitalistklassa ved hjelp av statsapparatet har klart å føre folk bak lyset ved å drive propaganda for samarbeidstanken.

Kva interesser denne samarbeidspolitikken tener, er ikkje vanskeleg å sjå. Og på bakgrunn av dette er det heller ikkje noko merkeleg i det at kapitalistane er interessert i å ha ein fagbevegelse i landet. LO gjev arbeidarane og tillitsmennene inntrykk av at dei har ein reell innflytelse på den politikken leiinga fører ut, utan at dei i røynda har det. Dermed kan kapitalkreftene med det taket dei har på LO-leiinga diktere LO sin politikk. Vidare får denne organisasjonen med det tilsynelatande demokratiet det til å sjå ut som om alle dei reglar og lover som hindrar arbeidarklassa i å gå til kamp for krava sine, er noko som arbeidarklassa sjølv har skapt fordi dei meiner dette best vernar om deira interesser.

LO er NAF sin trufaste medhjelpar i lønsoppgjera. Før og etter disse intensiverer LO naturleg sitt arbeid for å føre arbeidarane bak lyset.

Det samordna lønsoppgjeret våren -70 passar heilt inn i den jamne utviklinga over dei siste oppgjera: Stadig meir sentralisering, slik at nokre få toppfolk frå LO får sitje i ro saman med NAF og »forhandle». Spelet som LO driv gjev resultat. I forrige tariffperiode var t. d. prisstiginga og produksjonsauken tilsaman 18 %, medan lønningane gjennomsnittleg steig med berre 4,3 %. Den generelle lønsauken på 10-11 % som LO foreslo ved forhand-

lingane i fjor, var m. a. o. ikkje eingong nok til å dekkje arbeidarane sitt tap frå *forrige* periode.

LO og NAF prøver også å splitte all den opposisjon som måtte finnast mellom arbeidarane. I Samarbeidsavtalen som er ein del av Hovedavtalen, er det bestemt at alle bedrifter skal ha eit samarbeidsutval, der representantar for arbeidarane og leiinga skal møtast. Arbeidarrepresentantane har teieplikt om dei sakene som kjem fram her dersom leiinga ynskjer det. M. a. o. skal dei representere arbeidarane, men ikkje ha lov til å informere dei om og diskutere dei tinga som vert tekne opp. Representantane skal i viktige saker stå heilt på eigne bein. Praksis syner oss at tillitsmennene er i stand til å få gjennomført saker som tener arbeidarane, berre når dei har deira samla støtte. Når bedriftsleiinga på denne måten klarer å forhindre slik støtte, har dei eit fast grep på tillitsmannen. Så lenge arbeidarane står overfor kapitalistane enkeltvis, har dei ingen sjansar til å kome nokon veg, men når dei set fram krava sine samla og nektar å bøye seg for alt lureri, vinn dei fram.

Eksempel frå den siste tida viser at det nyttar for arbeidarane å ta opp kampen mot utålelege forhold. Det nyttar sjølv om LO og NAF erklærer streikane som ulovlege og tariffstridige.

Norgas-arbeidarane i Oslo gjekk til streik. Dei visste at krava deira var rettferdige, og då Arbeidsretten dømde streiken ulovleg, sa Sauda Fabrikkarbeiderforening i ei støtteerklæring, at spørsmålet ikkje var »kva som er lovleg, men kva som er rettferdig».

Sporveisbetjeninga avslørte Arbeidsretten

LO-leiinga hadde frå første stund erklært streiken ulovleg og arbeidde mot dei streikande, men frå fagforeningar, klubbar og enkeltpersonar kom støtta, både økonomisk og i form av støtteerklæringar. Bedriftsleiinga måtte til slutt bøye seg og la fram eit forslag som dei streikande kunne godta.

Ei rekkje andre eksempel det siste året viser på liknande måte at det nyttar for arbeidarane å kjempe for sine krav når dei nektar å bøye seg for LO og NAF byråkratia.

At LO-leiinga på bakgrunn av den erfaring den har gjort den siste tida ved å gjere parolen »ingen lønnstillegg til dei uorganiserte» til hovedparole i det komande lønsoppgjeret framom det å kjempe for eit skikkeleg lønsoppgjær, viser oss fleire ting.

For det første er LO ein byråkratisk institusjon som har bruk for å styrke sin eigen økonomi gjennom medlemskontigent som ikkje kjem arbeidarane til gode.

Vidare gjer LO dei uorganiserte arbeidarane – ikkje arbeidskjøparane – til hovedsida i lønskampen.

Dette viser også LO sin karakter – det er nødvendig å tvinge folk til å organisere seg i den organisasjonen som skulle leie kampen for deira interesser.

Sjølvsagt har arbeidarklassa i dag bruk for ei sterk og einheitleg fagrørsle, men av same grunn må ein også gå imot eikvar form for tvangsdirigering. Einheit som bygger på tvang er ei falsk einheit, som svekker arbeidarklassa si kampkraft. Ved hjelp av trussel om at dei som står utanfor LO ikkje skal få del i den lønsauken dei har rett på, og ein veit at »brysame» medlemmer kan bli ekskludert, prøver kapitalistklassa med god hjelp av LO å kneble all motstand mot deira politikk, som i dag først og fremst konsentrerer seg om å få Norge inn i EEC.

Korleis vil så forholda ligge til rette for at arbeidarklassa skal kunne føre den kampen den i dag har teke til med mot samarbeidsideologien fram til ein siger, dersom Norge skulle kome inn i EEC?

Sett ut frå dette perspektivet ville eit norsk medlemskap bety eit stort tilbakeskritt. Innanfor EEC-landa står korporativismen sterkt. Dette er det organiserte klassesamarbeidet sin ideologi. Den seier at alle har felles interesser, som skal sikrast gjennom kontroll ovanfrå, frå ein sterk stat, som alt organisasjonsliv ligg under. Roma-traktaten legg opp til ein sterk korporativisering over landegrensene innanfor EEC-området. Ein viktig artikkel i denne samanheng er artikkel II 8 i traktaten, der det heiter at Kommisjonen har til oppgåve å fremje eit nært samarbeid mellom medlemsstatane om arbeidsrettslovgjeving og arbeidsvilkår, organisasjonsrett og kollektive forhandlingar mellom arbeidsgjevarar og arbeidstakarar. Dette vil sentralisere ei rekkje viktige avgjerer av fundamental betydning for arbeidsfolk i Brussel. Arbeid med slike internasjonale kollektive tariffavtalar er alt i gang. Sekretæren i Europakomiteen for fagforeningar i jarn og metall, Gunter

Koepke, som har leia ei gruppe utsendingar frå ulike fagforbund i EEC, sa i september på ein pressekonferanse at gruppa sitt endelege mål var å undertekne ein kollektiv internasjonal tariffavtale som skulle omfatte 285 000 tilsette i meir enn 150 fabrikkar. Avtalen skal dekkje arbeidsforhold, løn og arbeidstid. Dersom Norge går med i EEC, må norske arbeidarar reikne med å måtte godta slike avtalar. Dette vil ytterlegare forverre folket sine kår, då arbeidstida i EEC er mykje lenger, lønene dårlegare osv.

At den arbeidarfiendtelege samarbeidspolitikken vil bli styrka ved eit medlemskap i EEC, går det ikkje an å kome utanom. Kontakten mellom arbeidarane og dei som skal representere disse vert endå mindre enn den er i dag. I realiteten vil ein då ikkje kunne snakke om kontakt i det heile. Vidare skal arbeidarane i alle landa skjerast over ein kam, slik at det vert umuleg å ta omsyn til dei særreigne forholda i kvart enkelt land, og slett ikkje på den enkelte bedrift.

Styrkinga av korporativismen ved eit eventuelt EEC-medlemskap vil ikkje få konsekvensar berre for fagbevegelsen.

Også når det gjeld utdanningspolitikk, sosialpolitikk osv. vil ein kome til å merke dei same tendensane. Statsapparatet og byråkratiet i Brussel vil kome til å rive til seg all makt.

Fleire og fleire er i dag merksam på denne utviklinga, og tek fylgjene av det. Dei tek avstand frå samarbeidsideologien og motarbeidar denne aktivt. I dag må denne kampen først og fremst konsentrere seg om kampen mot norsk EEC-medlemskap.

Problemstillinger:

Hvordan fungerer klassesamarbeidet i Norge i dag konkret?

Vi har sett et oppsving i arbeidsfolks kamp mot klassesamarbeid. LOs tillitsmenn har blitt avslørt og avvist. LO fungerer både progressivt og reaksjonært, tjener folket og monopolkapitalen – hva er hovedtendensen?

Trekk sammenlikninger med den italienske fagbevegelsen under Mussolini og vurder tvangsorganisering som et skritt i korporativ retning. Hvem tjener på dette?

Hvordan må framgangsmåten være for å gjøre LO til et bedre redskap for folket?

Litteratur:

Edvard Bull: Norsk fagbevegelse

Hovedavtalen 70/71

Lø. 11. september

Gunnar Tørre, industriarbeider, representant
fra LO

Hovedavtalen, avtalefesta klassesamarbeid?

LO krevde en prisstopp - og gikk med på at lønningene samtidig skulle fryses fast. Lønnstoppen ble effektiv, prisstoppen langt mindre effektiv. I Hovedavtalen underskrives det på at streiker mellom tariffoppgjørene er ulovlige og at alle konflikter skal inn for arbeidsretten.

Hvordan fungerer Hovedavtalen i praksis, hvordan fungerer LO's linje overfor arbeidsgiverne i en klassesammenheng?

I dag krever LO at bare organiserte skal få lønnsøking etter de satser de to »parter» blir enige om. Hvordan vil dette virke i praksis, særlig når det ses i sammenheng med at LO krever at bare organiserte skal få ansettelse. Hva betyr dette i en korporativ sammenheng?

Bokklubben
ASCHEHOUG · CAPPELEN · GYLDENDAL · TIDEN

Studentene og den sosialistiske revolusjon

For å forstå hvilken rolle utdanningsverket spiller i vårt samfunn i dag og for å klargjøre hvordan skoler og universitetene fungerer i den samfunnsmessige helheten, hvilken klasse de tjener – kan det være nyttig å kaste et blikk på utdanningsverkets historiske utvikling.

I føydaltida vokser det fram et eget sjikt, geistligheten, i samfunnet som primært har det som levevei å begrunne og legitimere de bestående forhold – helt fram til det 13. århundre har kirken gjennom sine prester og munker monopol på lærdom og skrivekunst. I løpet av det 12. århundre vokser imidlertid universitetene fram i Europa. Deres sjølsagte oppgave var å undervise i teologi, deres funksjon var i stor grad legitimering av det naturbestemte, fast oppbygde hierarkiske samfunn (Thomas Aquinas).

Imidlertid ble det ikke utelukkende undervist i teologi og skolastisk filosofi: på de samme universitetene ble grunnlaget lagt for et brudd med denne hemmende forståelsesrammen, dvs. et brudd mellom religion og vitenskap. Forutsetningen for at et slikt brudd kunne komme, var for en stor del utviklinga av produktivkreftene: handelen økte voldsomt som følge av oppdagelsen av nye markeder og borgerskapet vokste seg stadig sterkere. Det var behov for en ny produksjonsmåte og en ny organisering av samfunnet; laugsvesenet og føydalsamfunnet virket hemmende på borgerskapets vekst. I virkeligheten var det kamper og motsigelser i produksjonsmåten som ble reflektert i motsigelsene på universitetet. Utviklinga av naturvitenskapen kunne ikke forenes med det gamle teologiske verdensbildet, og tesen om den verdifulle vitenskap hadde opprinnelig frigjørende og progressivt innhold sjøl om den i dag tjener til å tilsløre vitenskapens politiske funksjon. Borgerskapets framvekst fører altså til at universitetene i stadig større grad mister sin gamle rolle og kommer til å utdanne embetsmenn i borgerskapets tjeneste.

Med den industrielle revolusjon befestes borgerskapets og den kapitalistiske produksjonsmåtes herredømme i samfunnet. Opprinnelig ble den borgerlige

ideologien, dvs. det »frie« markeds velsignelser og lønnsarbeidernes »uavhengige« posisjon, påtvunget samfunnet ved vold. Etter hvert blir kapitalismens økonomiske lover selvregulerende og framstår som noe naturgitt.

Borgerskapet står på høyden av sin makt i denne »frikonkurranseperioden« (ca. 1775–1870). Tilsynelatende er det ingen som truer deres makt: det »frie« mennesket er realisert ved et fullstendig »frivillig bytte mellom lønn og arbeidskraft på et åpent marked«. I denne perioden er universitetenes vesentlige funksjon å utdanne embetsmenn til den borgerlige staten – det trengs flere lærere, ettersom utdanningsverket vokser – dessuten prester og jurister.

Den frie konkurransen skulle imidlertid vise seg å være en illusjon; den ender opp med stadig sterkere innskrenkning av konkurransen og vi trer inn i det monopolistiske og imperialistiske stadium av kapitalismen. Siden kapitalismen ikke kan regulere seg sjøl krisefritt, får staten nye og viktige funksjoner: som regulerende og stabiliserende instans. Kapitalismens sårbarhet er blitt åpenlys for alle, og som en følge av dette skjerpes klassemotsigelsene. Staten blir derfor viktig for å dempe disse motsigelsene, og gir inntrykk av å være en nøytral mekler som står »over« klasseinteressene.

»Uproduktive« sektorer økes voldsomt for å sikre kontroll over det økonomiske liv på lengre sikt, f. eks. sosialsektoren vokser sterkt. Dette har sjølsagt ei progressiv og god side, men det er viktig å huske at det hele tida skjer innenfor ei bestemt økonomisk ramme, som det er i de herskendes interesse å opprettholde. Karakteristisk for utviklinga er altså ei voldsom øking i antall ansatte i den ikke-produktive sektor. Byråkratiet og de tjenesteytende næringer, den såkalte tertiære sektor, vokser.

Denne utviklinga henger nøye sammen med og må forstås på bakgrunn av den voldsomme veksten i produktivkraftene. Tidligere hadde ikke vitenskap og teknikk vært knyttet direkte til hverandre, mens nå fører vitenskapens sammensmelting med produksjonen til så revolusjonerende tekniske hjelpemidler som bilen, radioen og flyet.

Dette får veldige konsekvenser for utviklinga av bl. a. universitetene. Universitetets funksjon blir å sikre den økonomiske veksten ved å forsyne monopolkapitalen og staten med kvalifisert arbeidskraft. Dette legges det mindre og mindre skjul på, f. eks. kan man lese i S. P. Andersen-komiteens innstilling (Innstilling om teknisk utdanningsstruktur i Norge i 1970–80-åra):

»Det vil for mange fortone seg temmelig hardkokt å betrakte en undervisnings- og forskningsinstitusjon på linje med en vanlig produksjonsprosess der materialet er studenter og produktet er ferdige sivilingeniører eller tekniske fagfolk og de forskningsresultater dette systemet frambringer. Ikke desto mindre kan det være en hensiktsmessig betraktningmåte i en integrert analyse av en undervisningssituasjon når man stadig har i mente at en høyskole eller et universitet er noe mer enn en vanlig produksjonsprosess.»

Universitetene blir altså stadig mer integrert i produksjonsprosessen – og dette får store konsekvenser for akademikernes samfunnsmessige stilling.

myndighetene, fordi den kunne være en samlende kampsang for det nasjonale norske borgerskapet. Til gjengjeld gjorde borgerskapet den til sin nasjonalsang etter revolusjonen i 1814.

Kulturrevolusjonen som fulgte skapte ei stor blomstring. I litteraturen kjenner vi folk som Wergeland, Bjørnson, Ibsen osv. Vi kjenner dem særlig godt fordi borgerskapet framleis har makta i samfunnet. Men slik alle undertrykkende klasser har gjort, skapte også borgerskapet ei ny klasse, arbeiderklassen, og ettersom denne gikk over fra å være ei progressiv kraft til ei reaksjonær speiles også dette av i den borgerlige kunsten som i dag preges av degenerering og forfall.

Ettersom industriutviklinga skyter fart i Norge, henimot slutten av forrige århundre, vokser og styrkes også arbeiderklassen og begynner å føre kamp mot borgerskapet for å bedre sine kår. Denne prosessen gjenspeiles i diktninga og vi får arbeiderdiktninga. Per Sivle skriver romanen »Streik» og gradvis blomstrer det opp en mengde arbeiderdiktere. Men borgerskapet frykter arbeiderdiktninga, den som kan samle arbeiderklassen til kamp og undertrykker den slik at vi kjenner til få av de tidligere arbeiderdikterne i dag. Bare

noen av de største navnene kjenner vi som Kristoffer Uppdal (som skrev en ti-bind romansyklus om arbeiderklassens framvekst og kamp), Rudolf Nilsen, Th. Auerdal.

Oppblomstringa av arbeiderdiktinga i dette århundret, henger sammen med de økonomiske krisene. Etter at Rudolf Nilsen døde i 1929 har vi ikke hatt noen virkelig stor arbeiderdikter. Arne Paasche Aasen og de andre med tradisjoner i trettiåra, makta ikke å holde fast ved ei ekte og konkret glede over sosialismens seier, og deres viser makta ikke å påvirke arbeidsfolk til kamp. Krigen stilte andre oppgaver enn kamp mot det nasjonale borgerskap i første rekke, og McCarthy-ismen var en sorgelig effektiv undertrykkelsesmetode. Nå er vi imidlertid inne i et nytt og revolusjonært oppsving som henger sammen med internasjonal økonomisk nedgang, tilstramming fra borgerskapet og dermed skjerpning av motsigelsene mellom undertrykkende og undertrykte.

Som et resultat vokser den norske arbeiderdiktinga fram på ny, ei dik ning som retter seg mot konkrete forverringsframstøt mot det arbeidende folket. (EEC-forberedende tiltak).

STODA I DAG

Oppgava i dag er å gjenreise det arbeidende folkets revolusjonære kultur i Norge. Gjennom hele etterkrigstida har borgerskapet nesten uhindra kunnet tute oss ørene fulle om at kultur er noe som er uavhengig av politikken, det vil si klassekampen, kunsten er noe hellig og rent og allment. Hendinger i den siste tida har imidlertid slått en bresje i dette tøvet. Film, teater og litteratur har i praksis vist oss at også kunsten har sammenheng med klassekampen, og at hver klasse har sin egen kunst. Også i dag har Rudolf Nilsens ord gyldighet.

Jeg kjenner en mening med livet.

Det er i de navnløses hær
å kjempe for arbeiderklassen
med tanke, sang og gevær.

En mektig inspirasjon for norske revolusjonære er arbeiderklassens kultur-revolusjon i Kina, som det kinesiske folket gjennomførte under ledelse av Kinas Kommunistiske Parti. Der diskuterer og forkaster det arbeidende folk borgerskapets ideologi og kunst, og erstatter den med sin egen, og skaper dermed ei kunstnerisk oppblomstring uten like i historien. De har arbeida ut fra Mao Tsetungs ord: La hundre blomster blomstre og hundre tankeretninger strides, det er retningslinjen for fremmingen av kunsten og vitenskapens framsteg og en blomstrende sosialistisk kultur i landet vårt. Ulike former og stilarter i kunsten må få utvikle seg fritt, og forskjellige skoler innen vitenskapen må få strides fritt. Vi tror det vil være skadelig for skunstens og vitenskapens vekst hvis en bruker administrative åtgjerder for å framtvinge en

spesiell kunststil eller tankeretning og forby andre.

Mao Tsetung har sammenfatta den revolusjonære teorien om kunsten og kulturen i sin tale på Yenan-konferansen om litteraturen og kunsten og dermed gitt oss en vitenskapelig teori å handle ut fra når vi skal gjenreise den revolusjonære kunsten og kulturen i Norge og i resten av verden.

På ulike områder vokser det i dag fram en revolusjonær arbeiderkunst i Norge. Det er f. eks. skapt teaterstykker som »Svartkatten», og det blir stadig flere unge, revolusjonære lyrikere. Det er satt melodi til mange av de nye diktene, og også til mange eldre, f. eks. Rudolf Nilsens, slik at den progressive visekunsten har hatt et veldig oppsving.

Stig Holmås skriver i diktet »Rudolf Nilsen»:

Vi fortsetter kampen!

De andre taper!

Særprega for den revolusjonære kunsten er at den ikke er oppstått isolert fra massene, men i nær kontakt — og ofte i samarbeid — med folket. »Svartkatten» ble laga av ei gruppe unge skuespillere og teaterfolk, og de arbeidet ut fra det arbeiderne ved den aktuelle bedrifta, Vestfoss, fortalte. Teateret ble da også svært godt mottatt av arbeidsfolk. Skillet mellom profesjonelle kunstnere og massene blir derved oppheva. Ofte blir det skrevet og offentliggjort dikt av folk som aldri før har publisert noe.

Under arbeidet med å gjenreise den revolusjonære kulturen i Norge har vi hatt et mektig middel i det revolusjonære tidsskriftet »Profil» som har gått utenfor de »skranker et litteraturtidsskrift holder seg innafor.» Tidsskriftet åpner spaltene sine for alle kunstformer. Som det første i Norge setter det konkrete, praktiske mål for virksomheta si, og bryter ut i den politiske hverdagen. Borgerskapet har blitt skremt av dette og Kulturrådet har trukket støtta si tilbake. Borgerpressa trykker rasende angrep. Til gjengjeld har bladet økt sin utbredelse siste året, slik at det nå er det største litterære tidsskriftet i landet. Som forum for både den praktiske utøvelsen av den spirende revolusjonære kunsten og for den teoretiske debatten som er nødvendig, vil »Profil» kunne bli et sentrum for den revolusjonære kunsten i Norge og bli den ledende krafta som trengs på dette området.

Georgi Dimitrov skrev i 1923 i det bulgarske tidsskriftet »Kunstner» hva som måtte være hovedoppgava til dette tidsskriftet. Vi mener dette er like aktuelt for et litterært tidsskrift i Norge i 1971: — »å hjelpe massen av arbeidende innen kunsten å bli bevisst sin egen stilling som proletarer; å framskynde prosessen med å avstemme deres tanke sett etter deres endrede levemåte; å dyrke solidaritetsfølelsen og tanken om felles handling i dem, i stedet for deres notoriske intellektuelle individualisme; å hjelpe dem alle sammen til så snart som mulig å ta fatt på organiseringens og kampens vei, gjennom en samlende fagforening for kunstens menn, veien med enhet

Hos oss kan du få kjøpt litteratur til studium av arbeiderklassens kamp. Vi fører et godt utvalg i verker av Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao Tsetung og Enver Hoxha.

Ellers kan du få kjøpt tidsskrifter, aviser og blader, både norske og utenlandske.

Oslo Bok- og Papirhandel

Schweigaardsgt. 56 · Telefon 68 01 68

Folkerepublikken Kina 1967. Berømt plakat fra den store proletariske kulturrevolusjonen. Øverst maler en rødegardist:

»Lenge leve seieren for Mao Tse Tungs i litteraturen og kunsten!«
På plakaten bak ham (med knytteneven som rammer Liu-Shao-Chi) står det: »Ned med dem i partiet som går den kapitalistiske vei!« Teksten til høyre er et sitat fra Mao tse Tung:

»(Det er vårt mål) å gjøre kunsten og litteraturen til en virkelig bestanddel av revolusjonenes allmenne maskineri, til et redskap for å sveise sammen folket og fostre det, til et mektig våpen for å slå fienden og tilintetgjøre ham, og for å hjelpe folket med å bekjempe fienden med hele sitt sinn.« På plakaten under sitatet, et annet sitat fra Mao Tsetung, som ble sunget mye under Kulturrevolusjonen (med noter)
»Kjernekräften som fører vår sak framover er Kinås Kommunistiske Parti. Det teoretiske grunnlaget som danner rettesnoren for vår tenkning er marxismen-leninismen.»

De små, røde bøkene som rødegardistene holder i været er »Sitatere fra Formann Mao Tsetung», og de store hvite bøkene er Mao Tsetungs verker i utvalg. Den sammenkrøpne skikkelsen i nederste høyre hjørne er Liu-Shao-Chi, og på plakaten bak ham står tittelen på en av hans mest beryktede bøker, »Selvdyrkelsen»: Rødegardisten til venstre (med fløyta) holder et hefte med revolusjonære sanger.

mellom hammerens, sigdens og pennens arbeidere, mellom arbeiderne i den marelle produksjon og dem som produserer åndelige verdier, veien til frigjøring av menneskeheten fra den råtnende kapitalismen.»

**LA KUNSTEN TJENE DET ARBEIDENDE FOLKET!
KUNSTNERE OG ARBEIDSFOLK:
FELLES KAMP MOT FELLES FIENDE!**

Spørsmål til diskusjon:

1. Hvorfor har hver undertrykkende klasse vært redd for – og undertrykt – ei samtidig progressiv klasses kunst og kultur?
2. Hva var årsakene til at den revolusjonære arbeiderdiktinga lå langt ned fra begynnelsen av 1930-åra og fram til i dag?
3. Hva skiller profesjonelle kunstners objektive situasjon fra en arbeiders under kapitalismen?
4. Hvorfor er det så viktig at kunstnerne ikke er isolert fra massene, men at massene er med på å utarbeide kunsten?
5. Hva er årsakene til at en kan vise til et langt større revolusjonært oppsving i kunstarter som visedikting, teater osv. enn i kunstarter som film og skulptur?
6. Øver enkelte kunstarter større påvirkning på publikum enn andre, m. a. o. er enkelte kunstarter mer betydningsfulle enn andre for arbeidernes revolusjon?
7. Hvorfor er det i dag riktig å stille parolen »La kunsten tjene det arbeidende folket!» som hovedparole for den revolusjonære kunsten i stedet for en parole som »Gjenreis den revolusjonære kulturen i Norge! »?

Litteratur:

Tidsskriftet »Profil».

Mao Tsetung: »Tale på Jenan-konferansen om litteraturen og kunsten».

MARXIST-LENINISTISK TIDSSKRIFT

Postboks 2863 Kampen, Oslo 5

Postgiro 20 68 42

Pris kr. 2

To. 30. oktober

Edvard Hoem

Målsaka - en kamp for politisk frigjøring

Innanfor målrørsla har ein hatt gåande diskusjonen om EEC har noko med målsaka å gjere. I sommer vedtok landsmøtet i Noregs Mållag ein resolusjon som gjekk mot norsk medlemskap i EEC. Dette reiser spørsmålet om kva som er den ytre ramma for målrørsla og kva målrørsla er. Er ein i ferd med å setje målsaka inn i ein større samanheng?

To. 4. november

Rød Kulturfront

Den siste tida har vi opplevd en sterk blomstring i progressiv visesang, lyrikk og teater som belyser folks arbeidsvilkår og maner til kamp mot undertrykkelse.

Diskusjonen pågår om hvordan kunsten best kan brukes.

Det vi trenger er en kulturfront som både kan imøtekomme og videreutvikle folkets behov for kultur.

Møtet stiller spørsmålet: hvordan går arbeidet for å bygge kulturfronten?

To. 18. november

Formannskandidatene

Hva vil vi med DNS

Rød Front stiller parolen: DNS i folkets tjeneste!

Vi mener Studentersamfundet som institusjon, både som diskusjonsforum og med sine økonomiske midler er en politisk faktor, enten man vil forsøke å passivisere DNS eller aktivt bruke Samfundet i kampen mot monopolkapitalen, i folkets tjeneste.

I vår ville DKSF diskutere hva EEC var, og eventuelle alternativer, en linje de ville videreføre i høst. Rød Front sikter mot aktivt å engasjere DNS i kampen, diskutere kampformer og erfaringer for å gjøre DNS til et effektivt redskap i folkets kamp.

Hvordan vil høstens formannskandidater bruke DNS i vårsemesteret?

To. 24. november

Visekveld

To. 7. oktober

Kulturliv i den unge Sovjetstaten

Kunsten og kulturen avspeiler klassemotsetningene i et samfunn. Etter Oktoberrevolusjonen sto den unge sovjetstaten som en fanebærer for sosialismens seier, og kulturlivet skulle for første gang blomstre i en stat som hadde proklamert proletariatets diktatur.

I foredrags form vil utviklinga bli skissert på møtet, og lysbildeillustrasjoner anskueliggjøre kampen mellom borgerlige og proletære retninger i kunsten.

To. 14. oktober

Visekveld

To. 21. oktober

Seminargruppe

Hvem skal kunstkritikken tjene?

»Profil» ble nektet støtte av Kulturrådet p. g. a. »nedgang i kvaliteten». Slik stemples et blad som tar et uttrykt politisk standpunkt og som ikke bekjenner seg til borgerskapets »nøytrale» estetiske verdier, som påberoper seg å være hevet over all politisk virksomhet og lever sitt eget liv i »kunstens evig sanne verden».

Kunsten er imidlertid aldri nøytral, den tjener alltid noen og som regel er »de herskende tanker de herskendes tanker».

»Profil» og den revolusjonære kulturen gjør helt klart at den vil stå i arbeiderklassens tjeneste. Vi vil arrangere et seminar som belyser kunstkritikkens plass i dagens Norge.

To. 9. september

Morten Falck, Stig Holmås,

Tor Obrestad m.fl.

»Jeg elsker det seirende folk»

Rudolf Nilsens dikt er dikt som angår arbeidsfolk, skrevet om og for arbeidere. Han forsto som ingen annen norsk dikter å kombinere den rike og levende skildringen av arbeiderklassens hverdag med den nådeløse og hatefulle avsløringen av fienden, med den sterke oppfordringa til kamp for rettferdige kår og med den flammende appellen om å slutte seg til den langsiktige kampen.

Hans dikt er et våpen i klassekampen. Derfor er de nyttige for arbeiderklassen også i dag. Den 28. februar i år ville Rudolf Nilsen fylt 70 år.

To. 23. september

Maja Eklof

Rapport fra en skurebøtte

Maja Ekelöf skapte sensasjon med sin bok, »Rapport fra en skurebøtte». Hun forteller selv fra sitt eget miljø, arbeidermiljøet, som hun selv hele livet har slitt i. Mange ble forbauset over at en vaskekone kunne forfatte kunst. Men er det så rart at kunst for arbeiderklassen skapes av en som selv er arbeider?

Trass i vanskelige kår har Maja øynene åpne for det som skjer ute i verden av krig og nød. Særlig krigen i Vietnam har opptatt henne og hun arbeider aktivt for FNL.

Maja er munter og humørfylt, med et hele tida bakenforliggende alvor. To visesangere kommer hit sammen med henne, og på møtet blir det mye solidaritets- og kampsanger.

»E-6 - veien til Europa«

Front-teateret

»Streiken på Renault «

Filmen handler om diskusjonene blant arbeiderne i Renaultfabrikkene før generalstreiken i mai -68. Diskusjonen går på en oppsummering av tidligere erfaringer, den aktuelle situasjonen og hvordan kampen best kan organiseres, hvilke aksjonsformer som tjener arbeidernes interesser best.

»Svartkatten«

Nationalteaterets oppsøkende gruppe

»Svartkatten« er skapt av en gruppe skuespillere og teaterfolk ved Nationaltheatret sammen med arbeidsfolk ved Vestfos Cellulose. Stykket retter søkelyset på arbeidsfolks kår i en næringsgren som er truet av beinhard rasjonalisering og det har virka som ei veldig kraft til å øke forståelsen for kampviljen mot umenneskelige forhold.

»Svartkatten« er en viktig seier for å gjøre teatret til et redskap i det arbeidende folkets tjeneste, og det er blitt møtt med voldsom motstand og hets fra borgerskapets side: – *dette er farlig teater!*

»Pjäsen om Norrbotten«

Pro-teatern

Sara Lidman skrev boka »gruve« mens hun bodde blant arbeiderne i Kiruna.

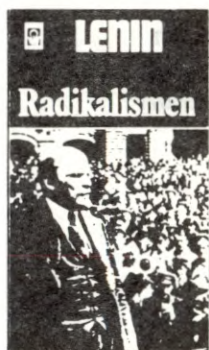
NJA-gruppa reiste til Luleå og lagde stykket om »Norbottens Järnverk AB« i samarbeid med arbeiderne på verket.

Nå har ei gruppe i Luleå laget et stykke, »Pjäsen om Norrbotten«, på samme måte.

Om utgangspunktet for å søke et slikt samarbeid sier et medlem av gruppa:

»Vi hadde klart för oss att vi skulle göra en pjäs om avfolkningen som vuxit till en katastrof för en hel landsända, ja för alla glesbygder. Vi hade ett vapen – teatern – och det ville vi ställa i folkets tjänst. Hittills har kulturen varit kapitalets kultur. På över 30 år har den praktisk taget till hundra procent gått kapitalets ärenden. Det var det första. Det andra var att vi ville föra ut folkets kultur. Det är inte så att folket saknar kultur. Den finns formulerad i var mans mun i sättet att beskriva förhållandet til överheten och till medmänniskorna. Den finns i folkets språk och talsätt.»

LENIN mer aktuell enn noen gang

Hans svar på spørsmål om stat, revolusjon, revolusjonær kamp, sosialisme har alltid vært et helt politisk «panel» man har kunnet rådspørre. Nå foreligger det 10 billigbøker av Lenin på norsk. Nærmere opplysninger ved henvendelse til forlaget (Boks 3634, Oslo 1).

Forlaget
NY DAG

RØD FRONT-STYRET

HØSTEN 1971

GEIR VIDAR BRUN

PER GUNNAR GABRIELSEN

ARILD GJEDEBO

SIRI GULLESTAD

RAGNHILD GUSTAVSEN

WIDAR JUEL KRISTIANSEN

ARILD REED

OTTAR RØNNING

SIGNE WULFF

REPRESENTANTSKAPET

Trond Skard Dokka, ordfører

Gunnar Magnus, varaordfører

Jan Hovland

Helge Rønning

Magne Bjørnerud

Øyvind Ytreberg

Arnt-Erik Selliaas

Harald Berntsen

Trond Aarsand

Jon Birger Arentz

Tørres Sande

Ingvar Skobba

Bjørn Gjeldsvik

Harald Føsker

Jon Naustdalslid

Lars Borge Andersen

Inger Labråten

Ebba Riis

Morten Brinchmann

Leiv Robberstad

ØKONOMISTYRET

Olav Bjerkholt, formann

Ronde Ekdal

Knut Utvik

Øyvind Foss

Eirik Rossen

Per Gunnar Gabrielsen, styrets repr.

DESISJONSUTVALGET

Asbjørn Eide, formann

Nils Kristian Sunde

Kjell Arne Reistad

Berge Furre

Roald Helgheim

BIBLIOTEKUTVALGET

Arild Brock, formann

Jan Terje Bredeveien

Jan Egil Wold

Elisabeth Randsborg

Gunnar Strøno, bibliotekar

Ragnhild Gustavsen, styrets repr.

BYGGEKOMITEEN

Jan P. Syse
 Frode Rinnan
 Ulf Thorshaug

FILMUTVALGET

Per Harbitz, formann
 Solveig Kristina Nyhamar
 Ivar Aanstad
 Torstein Skarsgaard
 Jan Knutzen
 Jan Tvedt
 Arild Gjedebo, styrets repr.

KULTURUTVALGET

Torbjørn Helge, formann
 Geir Lystrup
 Torstein Bugge Høverstad
 Bibbi Nove
 Magne Kvæven
 Tove Rist
 Ottar Rønning, styrets repr.

TEATERUTVALGET

Egil Henriksen, formann
 Svein Røtnes
 Robert Mikkelsen
 Dag Åkeson Moe
 Anniken Thorsen
 Torill Brekke
 Siri Gullestad, styrets repr.

KROUTVALGET

Amund Grimstad, krosjef
 Bjørn Nævik, arr. sjef
 Arild Reed, styrets repr.

**STYRET I STUDENTER-
SAMFUNDETS HUS A/L**

Herulf Steenberg
 Olav Meidell Trovik
 Olav Bjerkholt
 Ragnar Heidel
 Arvid Sveen
 Bjørn Bjørnseth
 Varamenn:
 Helge Rønning
 Ingjald Ørbeck Sørheim
 Jens Kristian Thune
 Rolf Bergmann
 Ulf Thorshaug
 Einar Førde
 Leidulf Digernes
 Revisor:
 Lars T. Ulvholt

A/S STUDENTKRO

Paal W. Caspersen, formann
 Jan Ytterdal
 Knut J. Utvik
 Leidulf Digernes
 Jens Kr. Thune
 Forretningsfører:
 Jens Kr. Thune

A/S U-11

Herulf Steenberg
 Olav Meidell Trovik
 Olav Bjerkholt
 Varamenn:
 Bjørn Bjørnseth
 Rolf Bergmann
 Eirik Rossen

Førstearkivar:
 Ivar Glomstein

ØKONOMISTYRET

Økonomistyret leder Samfundets økonomi. I prinsippet kan ingen av Samfundets midler eller inntekter disponeres uten Økonomistyrets forhånds-samtykke.

Samfundets inntekter er hovedsakelig (etter størrelsen):

Billettinntekter for Kro-virksomheten og møtevirksomheten.

Medlemskontigenter.

Annonseinntekter.

Renter av Heftyes Legat.

Inntektene i de siste åra har vært sterkt stigende. Samtidig har Økonomistyret gjennom tidligere vedtak overført og bundet det vesentlige av overskuddsmidlene og en stor del av Samfundets framtidige inntekter til finansieringen av Studentersamfundets Hus. Økonomistyret disponerer nå ingen midler utenom de løpende inntekter.

Økonomistyret har videre ansvaret for Samfundets administrasjon. Det ansetter personalet, herunder folkene i Regi. Økonomistyret representerer Samfundet overfor en del selskaper som har særlig betydning for Samfundets virksomhet. Dette gjelder i første rekke Studentersamfundets Hus A/L, A/S Studentkro og A/S U-11. I Studentersamfundets Hus A/L, der Samfundet har finansiert en stor del av egenkapitalen, utpeker Økonomistyret to av seks styremedlemmer. A/S Studentkro, som tidligere var eid av Samfundet, ble etter Økonomistyrets vedtak i desember 1969 overført til Studentersamfundets Hus A/L. Økonomistyret forbeholdt seg imidlertid rett til å utpeke tre av fem styremedlemmer. A/S U-11s vesentligste virksomhet er utleie av Uranienborgveien 11 til Samfundet. Samfundet eier den største aksjeposten i selskapet og er representert i Styret.

Økonomistyret har seks medlemmer, hvorav de fem velges for 2 år ad gangen. Det sjette medlem er Samfundets formann. Økonomistyrets formann oppbeholder en lønn som fastsettes av Representantskapet.

TEATERUTVALGET

Teaterutvalget har som målsetting å sette kunsten i folkets tjeneste. Dette avspeiler seg i de to hovedoppgaver utvalget har nå: For det første å lage et teaterstykke om barnehagesituasjonen på Sogn. For det andre skal det arrangere møter og sminarer om teatre i folkets tjeneste. Videre har vi planer om å oppføre seminaret fra i fjor, »Kunsten i folkets tjeneste», som det var stor interesse for.

Teaterutvalget har gjenopptatt planen utvalget har hatt tidligere: For å ta seg av teaterinteressen til studentene ønsker vi å trekke studentene til teatret, sjøl om det ikke er bare studenter som sitter i styret nå. Utvalget vil derfor gjerne få kontakt med studenter som ønsker å lage teater.

FRIUNDERVISNINGA

Studentersamfundets Fri Undervisning kunne den 20. oktober 1964 feire 100-årsdagen for sin stiftelse. Tradisjonen vil ha det til at Bjørnstjerne Bjørnson hadde en finger med i spillet da Friundervisningen ble stiftet, og følger vi SFUs historie bakover, støter vi på mange som har skapt seg et navn på andre områder.

Fra 228 elever i stiftelsesåret har Friundervisningen vokst seg til en kjempeskole med ca. 20 000 elever i 1970. Like gledelig som den store tilslutningen fra elever, er det at Friundervisningen også kan se på økende forståelse fra det offentlige, f. eks. bidrag fra stat og kommune. Men Friundervisningen er ikke lenger et Oslo-fenomen. Det er friundervisningsavdelinger spredt over hele Norge. Folkeuniversitetet, landssammenslutningen for friundervisningen, hadde i 1970 vel ca. 90 000 deltakere. Fagkretsen har økt i de 100 år Friundervisningen har eksistert. I dag kalles SFU med full rett »Skolen med de 100 fag», og undervisningen gis på alle nivåer fra de elementære til universitetsplanet.

FILMUTVALGET

Filmutvalget vil videreføre arbeidet med å framstille kortfilmer og å bygge opp produksjonsapparatet for film i DNS. Dette arbeidet ble påbegynt i fjor, og de første filmene vil snart være klare. I år har filmutvalget konsentrert hele sin virksomhet i kampen mot norsk medlemskap i EEC. Den første EEC-filmen er allerede ferdig og ble vist på siste medlemsmøte i vår. Det vil bli laget kopier av filmen slik at filmen kan sendes rundt i landet, så flest mulig får se den.

BIBLIOTEKUTVALGET

Er folk klar over at DNS har fått et hyggelig bibliotek på Blindern med stort utvalg av progressiv litteratur? Der vil man finne utlagt forberedelseslitteratur til høstens møter. Den nylige flyttingen fra Treider til HF-bygget gir folk større muligheter til virkelig å benytte seg av dette tilbudet. Bibliotekutvalget vil gjerne forbedre kontakten med lånerne og stiller seg åpent for alle nye forslag.

KULTURUTVALGET

I dag blir det stadig mer klart at kultur spiller en stor betydning i den politisk kampen, og kulturutvalget vil bruke mye energi på å spre kultur ut til massene.

Kulturutvalget oppfatter seg ikke som en interessekamporganisasjon for kunstnerne, men har planer om å samarbeide med Rød Kulturfront. De planlegger samarbeid med styret i DNS, og vil bruke av Samfundets økonomiske midler til å støtte opp under arbeidet med Rød Kulturfront.

REGI

Regi er Studentersamfundets tekniske avdeling og bor i kjelleren i U-11. Hver mandag arbeider vi. Resten av uka hender det også at det blir gjort ting.

Regi er full av ideer. Noen av ideene er realisert, men de fleste er ikke ferdige enda. Lyd- og lysanlegget, samt sceneteknisk utstyr i Storsalen i Studentersamfundets Hus, var en ide som nå er realisert. 9 års eksistens er resultatet av en annen ide.

Foruten å stå for driften av sceneteknikken i Huset, hjelper vi Studentersamfundet med tekniske ting. Av og til hjelper vi Styret med å forsterke lyd, av og til hjelper vi Filmutvalget med å lage film, eller å kjøre lys for Teaterutvalget. Noen ganger flytter vi bøker for Bibliotekutvalget.

Regi har orange kjeledresser. Hvis du har lyst til å gjøre slike ting som Regi driver med, bruker størrelse 52 i kjeledress og er utstyrt med teknisk ansikt, så vær velkommen til kjelleren i Uranienborgveien 11, tlf. 46 01 70, evt. 69 37 94.

Aktiv ungdom velger Arbeiderbladet

SPORTSPECIAL

Å LØRDAGS-KVELDEN

Diskriminering

Løseinnsluttning

Arbeiderbladet

LØSGJENGERNE FOLKEHELSESA

UNG 70

Million-innskudd redder båtabrikk

Selco 1/5 overtas av ny storbedrift

HAM/KAM fornøyd med salg?

KLASSEKAMPEN

marxist-leninistisk arbeideravis

ABONNEMENTSPRISER:

Kr. 15.- pr. år

Halvårsabonnement kr.7.50

BOKS 6159, ETTERSTAD, OSLO 6.

POSTGIRO 20 66 99

Trykt i offset hos A/S Duplotrykk